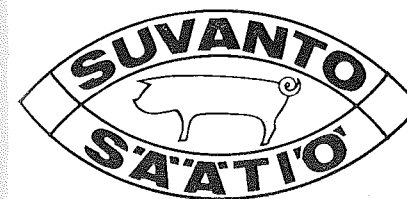

SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 2 1968
HUHTIKUU

10-VUOTISNUMERO

Sakkolan kärejätalo kirkonkylässä. Sivulla 3 kertoo tästä Juho Kekki.

Tapulin varjossa

Rukous

Suo Luoja taas aurinkos kirkkahan
luoda lämpöä kunnaille Karjalan.
Suo armos myös Karjalan heimolle,
et se kerran sais suven ja kevähän.

Korpitiellä oomme nyt kulkeneet.
Sua vastaan mitä lienemme rikkoneet.
Ne anna anteeks ja unhoita
ja taival heimomme kirkasta.

Sä kuljit kanssamme Viadoloreen
ja kirkastit samean murheen veen.
Sua kiittää oommeko muistaneet,
vaan taasko armosi hyljänneet?

Sinne käyn muistoissa ain yhä sinne.
Missä on kaunis, kukkiva rinne.
Missä käy aaltojen, koskien pauhu.
Siellä soi sieluni kaunein laulu.

Sinne mun tieni ain muistoissa johtaa.
Siellä mun sieluni Luojankin kohtaa.
Miss nukkuu rakkahat kumpujen yössä.
Heitä muistan kulkeisain elämän teitä.

Hellä on vieno, valkea kehto.
Yllänsä vihreä, lempeä lehto.
Loiskivi rantahan vienoinen laine.
Siel elää sankarten taru ja maine.

Ilma Hokkanen.

Isän muistolle

Minä hahmosi ajalta Kannaksen
kuin kuvakirjasta näen
kun elosi aikaa parhaintas
elit harjulla Hatakanmäen
suvi-illoin sen erähän ikkunas
säteet auringon silleen täytti,
niin, että vilkutus kodistas
ihan käymään käskevän näytti.

Niin muistin kutsuupi kumppanuus,
tuolta serkkujen sinermästä,
ja mentyä, muisto mieleinen
jäljellä elämästä
Ne merkeissä kultaisen huumorin
sujui tarinat ystäväysten
oli puheina viljelysaattehet
tahi muistelmat metsästysten.

Ja sitten kokkona kotisi näin
ens'uhrina kaakkois-ajan.
Mutt' vielä ei murruttu
muutettiin vain läntehen aalloilla ajan.
Nyt vasta päättyi evakkoties,
lepää rauhassa isien tapaan,
nuku huomassa hyvän Jumalan
ja mullassa Suomen vapaan.

Kaikesta kiittäen:
Aleksanteri Aava

Lakitupa eli käräjäatalo

Tämän vuosisadan alkupuolella, kun allekirjoittanut alkoi tajuta asioita, kuulin useasti puhuttavan lakituvasta, mutta en ymmärtänyt, mitä se tarkoitti.

Pikkupoikana menin eräänä syyskesän aamuna hakemaan hevosia laitumelta, huomasin että naapurin miehet olivat kaurapellolla, kävelivät ja katselivat alaspäin. Toinen miehistä sanoi.

— Katso tuotakin paikkaa. Teidän lehmät ovat syöneet ja tallanneet tästä aika pahasti.

— Voitko todistaa, että ne olivat meidän lehmiä?

— Meidän poika näki, kun poikanne ajoi tänä aamuna pois tästä teidän lehmiänne. Jos et sovinnolla maksa tätä vahinkoa, ni meidän siut tästä lakituppaa.

Kotiin mentyäni kysyin isältäni, että mikä on tuo lakitupa?

Isäni selitti, että se tarkoittaa käräjäataloa ja sellainen on Sakkolan kirkolla Aatami Lampun kaupan lähellä. Silloin selvisi minulle sanonta lakitupa.

Mainittu käräjäatalo oli Sakkolan ja Metsäpirtin yhteinen, kun nämä kuuluivat samaan käräjäkuntaan. Nimitys kuului Sakkolan pitäjän ja Metsäpirtin kappelin käräjäkunnan kihlakunnanoikeus. Käräjiä istuttiin siihen aikaan vain kaksi kertaa vuodessa, talvi- ja syyskäräjä. Kun kahta tai kolmea viikkoa aikaisemmin lautamiehet ajelivat kylillä todistaja mukanaan, niin vanhat papat sanoivat, että kohta ne pitäjän häät alkavat.

Käräjäat aloitettiin käräjäsaarnalalla, joka pidettiin aina kirkossa. Tuomarin piti olla käräjäsaarnaa kuulemassa ja hyvä tapa vaati myöskin lautamiehiltä samaa. Käräjäsaarnan jälkeen alkoi juttujen sisäänkirjoitus. Sitten tuomari jakoi jutut eri päiville ja polttit toimit-

tivat juttujen huudon. Näin sai jokainen kuulla milloin hänen juttunsa on esillä. Tämän jälkeen lautakunta kokoontui istuntosaliin ja alkoi varsinaisen istunto, mikäli oli sille päivälle määrätty asioita käsiteltäväksi. Näin jatkui niin kauan kuin käräjiä kesti. Edeltäjäni lautamiehet kertoivat, että pisimmät käräjät kestivät kuusi viikkoa.

Vuonna 1928 Metsäpirtti erosi eri käräjäkunnaksi ja Sakkolan pitäjään liitettiin osa Vuokselan kunnasta. Näin muodostui Sakkolan pitäjän ja Vuokselan kunnan käräjäkunnan kihlakunnanoikeus ja käräjiä alettiin istua Kiviniemen kylässä silloisen nimismies Einari Sjöbergin talossa.

Kun istuttiin viimeisiä Sakkolan ja Metsäpirtin käräjiä olivat kaikki lautamiehet erovuorossa, joten oli valittava uudet. Sakkolan kunnanvaltuusto oli siihen piiriin, jossa allekirjoittanut asui, valinnut kolme lautamiestä ehdolle, entinen lautamies Aapro Pitkänen Karholan kylästä, uusina allekirjoittanut ja kolmannelle tilalle Juho Pitkänen Karholasta, mutta kun entinen lautamies Aapro Pitkänen kieltäytyi jatkamasta tointa, eikä muita ehdokkaita oltu haastettu paikalle, niin herastuomari, edesmennyt Aleksanteri Naskali soitti puhelimella, että otatko haasteen vastaan, jos minä haastan sinut tänne käräjille tai jos lupaat ottaa lautamiestoimen vastaan, kun sinut siihen valitaan, niin ei tarvitse tulla käräjille. En voinut esittää mitään syytä kieltäytymiseen, niin hän sanoi, että kun menen istuntohuoneeseen, niin olet valittu lautamieheksi ja niin alkoi ensimmäinen toimintakauteni vuonna 1929 talvikäräjillä Kiviniemen kylässä. Se on jatkunut aina edelleen keskeytyen sodan aikana.

Kun 1929 aloitin varsinaisen oikeudenistunnon yllämainitussa paikassa oli lautamiesten kokoonpano seuraava: Sakkolasta neljä ja Vuokselasta kolme lautamiestä. Istumajärjestys oli seuraava: Herastuomari Emanuel Kiuru Vuokselasta, lautamiehet Aleksanteri Naskali ja Ville Ryyppö Sakkolasta, Ville Vitikainen ja Viktor Turkki Vuokselasta, sekä Mikko Kallonen ja Juho Kekki Sakkolasta. Nämä käräjät kestivät kolme viikkoa eli 18 istuntopäivää. Istumapaikkana oli kova puupenkki, jossa oltiin kuin kanat yöpuulla. Ei siinä nukkunut. Kun olin nuorin lautamiehistä, niin oli tehtäväni huutaa asianosaiset aina sisälle, kun ei ollut mitään kelloa tai hälytyslaitetta, joka olisi tämän suorittanut. Kyllä sen aikaisissa jutuissa oli joskus hauskojakin, mutta niiden kertaaminen tuskin sopii tämän lehden palstoille.

Kerron tässä kuitenkin erään mieleen jääneen oikeusjutun. Syytettiin erästä naishenkilöä pitkäkyntisyydestä. Siihen aikaan ei ollut niin paljon pitkäkyntisiä kuin nykyään näkee. Nainen oli erehdyksissä sattunut ottamaan toiselle kuuluvaa omaisuutta. Lisäksi hän yritti kilpailla Alkon kanssa. Syyttäjä vaati hänelle rangaistusta näpistyksestä ja viinan myynnistä. Kutsuttaessa asialliset sisälle syyttäjä luki syytekirjelmän oikeudelle. Puheenjohtaja kysyi syytetyltä, että mitä hän lausuu syytteen johdosta? Tämä lausui, että kaikki on valhetta. Syyttäjä nimesi kaksi todistajaa, jotka kutsuttaessa tulivat oikeuden eteen ja vannoinvat todistajavalat. Puheenjohtajan kuulustellessa ensimmäistä todistajaa ei syytetty tahtonut oikein pysyä paikoillaan, vaan muutti asentoaan useasti, sillä todistajan kertomus oli syytetyille kovin raskauttava. Sitten

hän sanoi, että älä valehtelee. Puheenjohtaja käski syytetyn olemaan hiljaa silloin kun todistajaa kuulustellaan, mutta tämä ei malttanut olla vielääkään puhumatta. Puheenjohtaja sanoi kuivasti, että suu kiinni. Syytetty asetti molemmat kätensä suunsa eteen ja sanoi, että nyt mie oon hiljaa. Vähän ajan kullutua hän jälleen sanoi todistajalle, että älä valehtelee. Puheenjohtaja käski poliisia viemään syytetyn siksi aikaa ulos, kun todistajaa kuulustellaan. Tähän syytetty vastasi, että kyl mie pääsen täst itseki ulos. Todistajan kuulustelun jälkeen kutsuttiin syytetty sisälle ja puheenjohtaja luki hänelle todistajan kertomuksen.

— Mitä teillä on sanottavaa tämän kertomuksen johdosta?

— Se on kaikki valetta.

Toinen todistaja kutsuttiin sisälle ja hän kertoi samalla tavalla kuin edellinenkin. Nyt ei syytetty puhunut mitään ennenkuin puheenjohtaja tiedusteli, että mitä hän tahtoo sanoa todistuksen johdosta ja oletko myynyt viinaa?

— En mie antant hänel muuta-kaa tavaraa, vastasi syytetty eikä puhunut sen enempää.

Asianomaiset käskettiin ulos ja syytetty tuomittiin näpistyksestä ja viinan myynnistä sakkorangaistuksiin. Syytetty, poistuessaan käräjäpaikalta, heilutti kättään takana-päin ja sanoi, että tuolta saatte perä sakot.

Haastematkoilla ollessani jäi mieleeni kaksi hauskaa tapausta. Erään talon pihalta viittasi joku nainen pysähtymään ja kysyi, että onko lautamiehellä kiire? Vastasin ettei tässä niin kiirettä ole, että ei ole aikaa puhella. Nainen kysyi, että kuinka paljon se manaus maksaa? Vastasin, että viisi markkaa. Nainen pyysi odottamaan ja alkoi kiivetä rappuja myöten talon vintille ja haki sieltä vaatekäärön, jonka sisältä tuli esille rahakukkaro. Hän otti sieltä esille kaksi vii-

simarkkasta ja sanoi, että mannaa Jussin Hessaa ja Matin Maikkoo. Otin haastekirjan taskustani ja rupesin kirjoittamaan, että Jussin Hessa ja sanoin samalla naiselle, että tämä toinen on minun vaimoni.

— Ei se sinun vaimosi ole. Nainen viittasi kädellään. Toinen on tuolla ja toinen tuolla.

— Mistä asiasta niitä pitää manata?

— Kohan mistä manaat. Pitääkö se niin tarkkaan sanoa?

— Minä manaan heitä mistä vaan. —

Mutta ei naiset tulleet käräjille. Kylmä ne olivat asiansa sopineet.

Toinen mieleeni jäänyt haastetapausta sattui, kun yhdelle miehelle oli annettava viisi haastetta eri velkakirjojen takauksista. Menin taloon illalla, ajattelin, että silloin on isäntä tavallisesti kotona. Oli jo hämärä, kun aukaisin oven ja menin sisälle. Hyvän illan toivotukseen sain hiljaisen vastauksen isännältä, joka oli uuninpäällä niin että jalkaterät riippuivat alaspäin. Tiedustelin, että onko kylmä kun on menty uuninpäälle. Isäntä kertoi käyneensä metsässä ja tuli vähän vilun hyrnyttä. Sanoin, että kun tulet alas niin minä lämmitän sinua vähän. Isäntä vastasi, että kylä minä kuulen täältäkin. Rupesin lukemaan haasteita ja ilmoitin milloin käräjät alkavat. Kun lausuin ensimmäisen ja toisen haasteen, niin isäntä tuli uunilta alas ja kysyi, että onko niitä paljon. Vastasin, että ei ole vielä puolessakaan, kun luin kolmannen ja neljännen, sanoi isäntä välillä, että nyt ne loppuivat, sanoin että vielä on jäljellä viimeinen.

Emäntä oli tullut tällä välin sisälle ja kuunteli. Kun olin sanonut viimeisen haasteen, hän kiljaisi miehelleen.

— Mei mies, oletko kaikkiin kirjoittanut nimesi? Isäntä vastasi, että olen. Sen jälkeen hän nosti hou-

sujaan, hieraisi niitä ja lausui emännälleen.

— Kyl mie näist viel selkiän, mut tämän jälkee ei paper niin valkoseks tule jot mie siihe nimmein kirjoitan.

Nämä tällaiset asiat tulivat esille silloin pula-aikana 1933—34, kun kaikki rupesivat hakemaan saataviaan ulos.

Mainitsen vielä tähän loppuun, että kun Sakkola ja Metsäpirtti olivat samaa kärjäkuntaa, niin käräjien ensimmäisinä päivinä oli paljon kansaa liikkeellä. Käräjäpaikalla olivat kuin markkinat. Sama jatkui vielä kun käräjät muuttuivat Kiviniemeen. Tämä johtui siitä, kun käräjillä oli paljon suullisia haasteita. Ihmiset olivat kuulemassa milloin kenenkin asia tuli esille ja paljon sovittiin asioita myös käräjäpaikalla.

Juho Kekki

Helsingin Sakkola Seura järjestää

keväisen tarinaillan Santahaminan upseerikerholla lauantaina 20. 4. klo 19.30. Vapaa pääsy Tarjoilua maun ja kukkaron mukaan. Vapaan ohjelman ohessa esittää nyky urjalainen Petäjärveltä kotoisin oleva Ville Kaarineva (ent. Karvanen) nyky Sakkolasta kuvatun filmin sekä tarinointia ääninauhalta.

Esteetön kulku omilla autoilla tai liikennelaitoksen bussilla rautatie- torilta.

Tervetuloa: Helsingin Sakkola Seura

Lääkäri: Näytätte huonolta tänään. Oletteko noudattaneet ohjetani, vain kolme—neljä sikaria päivässä?

Asiakas: Olen kyllä, tohtori, mutta luulen juuri siksi tullessi niin huonoksi, nähkääs, minä kun en ole milloinkaan ennen tupakoinut.

Suvannon Seutu ilmestynyt 10 vuotta

Tämän lehden näytenumero ilmestyi lokakuussa v. 1957 ja säännöllisesti lehti aloitti ilmestymisensä 1958 alusta. Lehden julkaisijana on Suvanto Säätiö, joka on avustanut lehteä myös rahallisesti alusta alkaen. Näkyvimpänä hahmona lehtihommassa oli kunnankirjuri Santeri Ollikainen, joka kävi asiaan kuuluvan paperisodan ja hankki tarpeelliset luvat, ennenkuin muihin käytännöllisiin toimiin voitiin ryhtyä. Hän oli aikaisemmassa toiminnassaan joutunut asioimaan monenlaisten virastojen kanssa ja sai lehdenkin juriidiset asiat pian kuntoon. Ollikainen joutui myös lehden toimittajaksi, eikä sopivampaa miestä ollutkaan saatavissa. Hän oli sujuva kynänkäyttaja ja tehnyt kirjallisia töitä aikaisemminkin ja ollut kirjeenvaihtajana monissa sanomalehdissä. Hän tunsi tarkoin Sakkolan pitäjän ja sen ihmiset, joten lähtökohdat olivat hyvät.

”Tämän lehden tarkoitus on kerätä muistelmia ja elämäntapauksia säilytettäväksi vastaisille sukupolville. Monikin tapaus sinänsä voi olla paikallisesti vähäinen, mutta sillä silti saattaa olla historiallista arvoa. Sukupolvet vaihtuvat ja muistikuvat häipyvät menneisyyden hämärään, jollei niitä säilytetä kirjoitettuun tahi painettuun saan. Me tämän sukupolven eläjät emme ehkä voi varmasti päätellä, mikä olleista ja menneistä asioista ja tapahtumista historiallisesti on tarpeeksi arvokas, koska katselemme niitä vielä liiaksi läheltä, vaan kun kaikki mahdollinen on säilytetty niin aikanaan niistä edustavimmat jäävät pinnalle.”

Näin kirjoitti Ollikainen Suvannon Seudun näytenumerossa lehden ohjelmasta ja tarkoituksesta. Tämä ohjelma on pätenyt aina tähän päivään asti. Suurin osa lehtemme kirjoituksista on ollut muistelmia, jotka ovat sattuneet Sakkolassa ja kertovat sen ajan oloista ja ihmisistä. Tapahtumat ovat olleet joskus leikkilisiä ja usein vakavia. Toivomme että niissä säilyisi osa Suvannon ympäristön elämää.

On myös usein arvosteltu lehteä ja kysytty, miksi ei ole kirjoitettu siitä tai tästä asiasta. Jokaisen toivomuksia ei ole voitu noudattaa. Lehden sisältö koostuu enimmäkseen niistä kirjoituksista, joita lukijat ovat meille lähettäneet. Usein nämä kirjoitukset ovat teknillisesti avuttomia, ne eivät noudata mitään oikeinkirjoitussääntöjä. Sanat ja lauseet eivät ole oikeassa järjestyksessä, mutta usein niistä kuultaa läpi aito tunne ja kotiseudunrakkaus, että korjailemalla niistä saa usein paremman kirjoituksen kuin sujuvasti koneella kirjoitetusta ja kieliopillisesti virheettömästä tekstistä. Molempia on tarvittu, että lehti on saatu sellaiseksi niinkuin se on. Haluan tässä yhteydessä kiittää teitä kaikkia, ketään unohtamatta. Teidän kaikkien yhteistoiminnalla on lehti saatu monipuoliseksi, lukemisen arvoiseksi. Elämä on täynnä tapahtumia, suurin osa niistä häipyä pian mielestä, mutta toiset niistä muistamme elävästi vuosikymmenien jälkeen. Kertokaa tällaisista tapauksista lehdellemme.

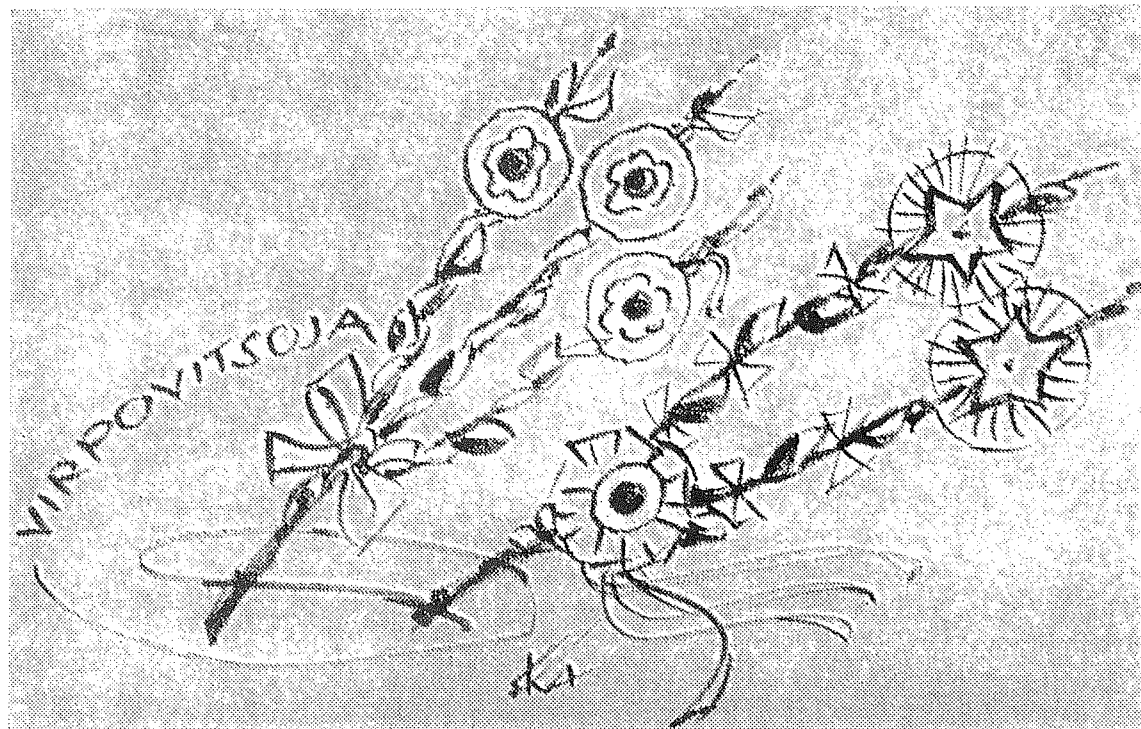
On myös muistettava asiamiehiä. Ilman heidän epäitsekästä ponniste-

luaan ei lehtemme ilmestymisestä olisi tullut mitään. Useimmat heistä ovat olleet mukana alusta alkaen, he ovat kymmenen vuoden ajan pitäneet huolen siitä, että heidän piirissään asuvat sakkolalaiset ovat saaneet oman lehtensä. Myös monet naapuripitäjäläiset, Vuokselaiset, metsäpirttiläiset, rautulaiset ja pyhäjärveläiset lukevat lehteämme. Olemme iloisia, jos hekin löytävät lehdestämme jotakin lukemisen arvoista.

Alkuvuosina oli lehden levikki melkein kokonaan asiamiesten varassa, se keskittyi sellaisille seuduille, joissa asui enemmän sakkolalaisia. Monet niistä, jotka asuivat yksinäisinä eri puolilla Suomea, eivät edes olleet tietoisia lehden olemassaolosta. Nyt on kuitenkin tapahtunut muutos. Voimakkaiksi lehden levittäjiksi ovat tulleet postitoimistot ja rautatiekirjakaupat sekä erilaiset lehtitoimistot. Muutamat tilaavat lehtensä vanhaa tapaa noudattaen postiosoituksella tai kirjeellisesti. Paljon on myös niitä, jotka ovat pyytäneet lähettämään lehden jatkuvasti, tilausmaksun voi karhuta tilisiirtokortilla. Viime vuonna tällaisia kortteja lähetettiin yli 200.

Karkeasti ottaen noin puolet lehdistä nykyisin tilataan asiamiesten välityksellä. Lehden levikki on nyt vähän yli 1 200 vuosikertaa ja on se ollut tähän saakka aina pienessä nousussa. Uskon, että niin kauan kuin vanhaa, Sakkolasta muuttanutta sukupolvea on olemassa, myös lehdellä riittää lukijoita.

I. Karpanmäki

VIRPOI VARPOI

"Virpoi varpoi vitsat käyvät, tulevaks vuueks tuoreeks terveeks." Tämä virpomaluku on jo varmaan-kin lapsena piirtynyt meidän mieleemme lähtemättömästi. Ollessamme lapsia siellä Sakkolassa, odotimme suurella jännityksellä virpolauantaita. Viikkoa ennen aloitimme virpovitsojen tekemisen, eikä uni pettänyt lauantai-aamuna vaan alkaisin lähdimme virpomaan. Kummitädit ja sedät olivat tärkeitä ja ensimmäisiä virvottavia, samoin lähinaapurien isännät ja emännät. Tämä oli kuin aivan suurta juhlaa, kun toivotimme virpomalukujen kautta kaikkea hyvää virvottaville ja saimme kuostin, joka oli tavallisesti rinkeleitä, sipulinkuorissa keitetty keltainen kananmuna ja parhaassa tapauksessa 5—10 penniä rahaa. Kummit saattoivat ostaa esiliina-, mekko- ym. kangasta kuostiksi.

Ei ainoastaan lapset, vaan myös kylän vanhuksset, jotka usein asuivat omissa pikkuasumuksissaan, läksivät virpomaan talojen isäntiä

ja emäntiä käyttäen virpomalukui-
na lisänä edellä kirjoitettuun: "Voi-
lusikka lehmästäis, munanen kanas-
tais, emännäl perä leviä, isännäl
hyvä hevone" ym. siis toivottaen
paljon hyvää ehkä monessa tapauk-
sessa hyville ihmisille, naapureille.

Nämä virpojat kutsuttiin pää-
siäislauantaina useammassa tapauk-
sessa kuostin hakuun, jolloin emän-
nät antoivat runsaasti kuostiksi nii-
tä pääsiäisherkkuja, mitä olivat
juhlaksi valmistaneet.

Minulla ei ole tiedossa, minkä
verran tätä karjalaista ja sakkola-
laista perinnettä vaalitaan keskuu-
dessamme täällä uusilla asuinsijoil-
la. Näkee selostuksia Karjalan pals-
toilla, että muutamat Karjala-seu-
rat ym. järjestöt vaalivat kyseessä
olevaa perinnettä. On suuri va-
hinko, jos kotien ja lasten parista
häviää virpolauantain suuri jänni-
tys ja juhlatieli, kaikkine virpo-
vitsojen valmistuksineen, aikaisin
heräämisineen ja kuosteineen.

Perinteet elävät, jos niitä vaa-

limme, tämän voin sanoa omalta
kohdaltani. Vuosi sitten, virpo-
lauantaina, kävi minua virpomassa
kahdeksan kirkassilmäistä tyttöä
ja poikaa. Osasivat lukea virpoma-
luvut samalla tavalla kuin ennen
lapsena minäkin tein. Tätä kirjoit-
taessa on tiedossani, että samat
virpojat tulevat jälleen ja heidän
lukunsa on kahdella lisääntynyt.

Suvanto-Säätiö ja sen toimitta-
ma lehti Suvannon Seutu on pe-
rustettu vaalimaan sakkolalaisia
perinteitä. Antakaa tietoja lehden
välityksellä niin virpoma- kuin
muidenkin perinteiden vaalimisesta,
esim. onko isoisa vielä sakkolalais-
ten keskuudessa äijä, vai onko jo
muuttunut papaksi ym. Virpolauan-
tai on eräs perinne, jota vaalikaam-
me polvesta polveen ja se on jo-
kaiselle lapsuusvuosiensa viettävälle
tärkeä ja suuri juhlapäivä, jos vain
me heidät siihen kasvatamme.

"Virpoi varpoi vitsat käyvät, tu-
levaks vuueks tuoreeks terveeks."

Helmi Uosukainen

Suvannon Seutu lehteä toimittamassa

En tunne tarkemmin Suvannon
Seudun alkuvaiheita koska jouduin
mukaan tähän toimintaan vasta
muutamia vuosia lehden perusta-
misen jälkeen. Pankkivirkailija Es-
teri Pitkänen pyysi eroa toimitus-
kunnasta sairauden vuoksi ja esit-
ti minua seuraajakseen. Olin kyllä
tilannut lehteä alusta alkaen ja jos-
kus kirjoittanutkin siihen, mutta
sen lähempää kokeutusta ei näihin
asioihin ollut.

— Nyt sinä tulit ihan sopivaan
aikaan, sanoi Ollikainen mentyäni
toimituskunnan ensimmäiseen ko-
koukseen. Eero on lähtenyt pois ja
minä olen tässä ihan yksin. Leh-
den toimitussihteerinä (jos näin

komeaa titteliä haluaa käyttää) oli
ollut alusta alkaen pystyvä nuori-
mies Eero Naskali, Jalmari Naska-
lin poika Häntermaasta, nyt hän oli
lähtenyt opiskelemaan ja etsimään
leveämpää leipää joten Suvannon
Seutu oli jäänyt hänen kohdaltaan
sivuun.

Ensimmäinen tehtäväni oli kir-
joittaa toimituskunnan kokouksien
pöytäkirja. Rupesin myös kirjoitte-
lemaan puhtaaksi ja korjailemaan
lehden avustajien lähettämää kyhä-
elmiä. Myöhemmin jouduin myös
tekemään haastatteluja ja avusta-
maan muutenkin lehden toimitta-
misessa.

Jonkun ajan kulutua Ollikainen

alkoi esitellä, että ottaisin lehden
toimittamisen kokonaan vastuulle-
ni. Hänellä oli jo ikävuosia yli 75
ja hän valitti, että muisti alkaa
mennä huonoksi. Hänen muistinsa
oli kuitenkin ilmiömäisen hyvä.
Tilausasiat hän hoiteli osoitejäljen-
nöslistojen ja tilauslistojen turvin.
Tässä hänellä oli pari etua puo-
lellaan. Lehden tilaajamäärä oli
silloin vaatimaton 400—450 vaihei-
la ja toiseksi hän tunsu henkilö-
kohtaisesti suunnilleen kaikki tilaa-
jansa tai ainakin tiesi, kuka kukin
on. Kun tuli eteen joku outo nimi
niin kysäisin, että mistähän tuol-
lainenkin nimi on sakkolalaisten
joukkoon joutunut niin hän selitti
että se on tuon taikka tuon miniä
tai vävy-poika.

Kun sitten vuoden vaihteessa teh-
tiin tilinpäätös, ei rahaa ollutkaan
kassassa osoitelippujen osoittamaa
summaa. Puuttuvan erän suoritti
Ollikainen omasta pussistaan.
Muistelen, että se viimeisenä vuo-
tena hänen toiminta-aikanaan oli
noin 2000 silloista markkaa, huo-
mattava osa hänen palkastaan.

— Kuinka se nyt sillä tavalla
meni? kysäisin.

— Kun ei tässä mitään mak-
sajia löydy niin minullehan se kuu-
luu, vastasi hän ja lisäsi, että mie-
lelläni minä maksankin, kun pää-
sen tästä harmillisesta asiasta
eroon. Ihmiset maksavat lehtiään
usein kun olen asioita toimittamas-
sa kaupassa, pankissa, postissa ja
joskus keskellä maantietä. Kuitti-
lomakkeita ei ole mukana eikä
usein tilaisuutta asian muistiin
merkittämiseen. Kaikki jää muistiin
varaansa ja usein unohtuu. On monia
tilaajia, joista olen melkein varma,
että lehti on maksamatta, mutta en
uskalla siitä huomauttaa kun en ole
varma siitä kuinka asia oikeastaan
on. Hän vakuutti monta kertaa, että
koeta pitää tarkalla nämä kuitti-

Ylli kertoo

Kun vapaussota loppui ja Joen-
suusta saatiin lopputili oli meitä
neljä poikaa, joiden matka oli Kan-
nakselle päin. Juna ei silloin kul-
kenut kuin Sortavalaan ja siinä
piti olla yötä. Saatiin pienestä mat-
kustajakodista yläkerrasta huone ja
jätettiin sinne reput ja lähdettiin
katsomaan kaupunkia ja tietysti et-
sittiin sellainen paikka, jossa jalal-
la pantiin komeasti. Siihen aikaan
antoivat ihmiset arvoa vapaussotu-
reille ja oli tanssikavereita, ei huo-
linut pelätä että tyttö ei lähde.
Sitten mentiin sinne yöhotelliin.
Oli nälkä ja otettiin reput, ne oli-
vat sellaisessa pitkässä laatikossa,
joka samalla oli istuin. Siihen ai-
kaan kun ei ollut vielä "Hyv on"
alusvaatteita, vaan ne oli kotitekoi-
sia kurenauha takana ja edessä
nappi tai pari. Kävi niin kun ava-
sin repun narut auki, siellä oli poi-
kamies ja säikähti hyppäsi ja meni
housujeni sepalluksesta sisään, mi-
nä säikähdin ja hyppäsin ylös, otin
käsin kiinni ja sitten housut alas

ja siinä se hiirulanen oli ja kyllä
sitten naurettiin. Aamulla meillä
oli aikaa ja juolahti mieleen, että
tehdään tästä hiirestä paketti ja
pannaan kadulle, ehkä sen joku
löytää. Tuumasta toimeen. Mentiin
eräaseen liikkeeseen ja ostettiin
pikkuinen laatikko ja nätin näköis-
tä paperia ja narua. Sitten Vakk-
salmen sillalle, se oli vielä puu-
sillta ja siinä oli lepopotterot, jossa
oli penkit. Nyt tehtiin oikein nätti
paketti ja lähdettiin sitten kävele-
mään. Pari naishenkilöä tuli mei-
dän perästä. Matkaa oli niin pal-
jon, että saatiin pudottaa se paket-
ti, jota naiset eivät huomanneet.
Nyt mentiin toiselle puolelle katua
ja sitten alkoi jännitys. Naiset otti-
vat paketin ja heti siinä paikassa
alkoivat avata sitä ja sen tiedätte
että kyllä hiiri putosi kadulle ja
naiset kirkkaisivat. Poliisi tuli satt-
umalta siihen ja lopuksi oli kova
nauru niillä kuin meilläkin. Kyllä
se lanttu nuorena leikkasi niitä
kepposia.

ja raha-asiat ettei tulisi tällaisia jälkilaskuja.

Saatuani kaikki lehden paperit haltuuni huomasin kohta etten voi hoitaa tilausasiota samalla tavalla kuin edeltäjäni. Minun oli tehtävä jokaiselle tilaajalle oma korttinsa, jossa oli kaikki tilausta koskevat tiedot. Olin suositellut sellaisen tekemistä Ollikaisellekin, mutta hän sanoi sen laittamisen vievän paljon aikaa ja lisäävän työtä muutenkin. Minun oli kuitenkin tällainen työ tehtävä. Tarvittiin usein tietoja, onko joku tilannut lehden siksi vuodeksi ja keneltä, onko hän sen maksanut ja milloin, onko hänen nimensä osoiteltuettelossa, jne. Oli hyvin hidasta ja suuritöistä penkoa näitä tietoja tilauslistoista ja maksukuitteista. Rupesin rakentelemaan korttistoa muiden töiden välissä ja muutamana viikon kuluttua sainkin sen valmiiksi. Korttistoa on täydennettävä jatkuvasti ja merkittävä siihen kaikki tilaajia koskevat tiedot, muuten sillä ei ole mitään merkitystä.

Lehden kokoa laajennettiin myös neljänneksellä sen jälkeen kun asiat tulivat minun hoitooni. Tämä lie ollut yksi syy siihen, että levikki alkoi nousta. Asiamiehet olivat monessa syyskokouksessa toivoneet lehden laajenemista, mutta kun kirjoituksia ei ollut tarpeeksi pienempäänkin lehteen, joten neljän sivun lisä olisi jäänyt kokonaan toimittajan kirjoitettavaksi. Minun toiminta-aikamani tämä laajennus toteutettiin ja näyttää siltä ettei siinä ole katumista kenelläkään. Lehti on voinut entistä paremmin palvella lukijoitaan.

Aluksi oli kirjoituksista pientä pulaa. Toimittaja joutui usein itsekin "tuleen". Sattui sellaisiakin tilanteita, että kirjapainosta tuli oikovedos, josta puuttui tekstiä puoli sivua, joskus enemmänkin. Minäkäänlaisia kirjoituksia ei ollut, joten vain kynä käteen ja kirjoittamaan

Arvin tarinoita

Kaikki sen aikuiset petäjärveläiset ja monet muutkin sakkolalaiset tunsivat Viskarin Arvin. Hän eleli poikamiehenä koko ikänsä ja oli hänellä pieni maatila Petäjärvellä. Hän katsoi jo silloin maatilain pidon kannattamattomaksi ja myi sen liikkemies Mikko Lampulle, jolta sai sitten pitempiä aikoja työtä. Hän ehti sitten olla työssä muuallakin, ainakin kauppias Virkillä, Suikkasen Nikolailta, Sääksjärven sahalla ja taisi olla lyhyempiä aikoja myös meillä Sudenhännessä.

Sattui täällä Viialassa ollessa, että Arvi ohikulkumatkallaan poikkesi tervehtimään. Oli kevätaika ja kysäisin, että olisiko sinulla aikaa jäädä meille töihin. Pitäisi alkaa nämä kevättyöt, kaurankylvöt, aidankorjaukset ja onhan sitä monenlaista muutakin. Sinä osaat näitä

joko runoa tai suorasanaisista palstan täytteeksi.

Jouduimme järjestämään kirjoituskilpailun tarpeellisen tekstin saamiseksi lehteä varten. Mutta viime vuosina on kirjoituksia tullut riittävästi, jopa niin paljon, että joku kirjoitus on joutunut odottamaan vuoroaan vuosikautia. Toimittajan kannalta on hyvä, että kirjoituksissa on valinnan varaa, mutta itse kirjoittajat tiedustelevat usein, että miksi kirjoitustani ei ole julkaistu, vaikka se on ollut siellä jo niin ja niin kauan. Voin tässä mainita, että suhteellisesti vähän tänne lähetetyistä kirjoituksista on joutunut paperikoriin. Mutta kun lehti ilmestyy harvoin, venyy odotusaika helposti pitkäksi.

Lehden laajentamisesta on ollut keskustelua jokaisessa asiamieskokouksessa, niin viime syksynäkin. Sivumäärän lisääminen on myös rahakysymys ja monet asiamiehet

hommia tehdä yksinkin, kun minun pitäisi tässä vähällä yrittellä tuota porsaskauppaa. Arvi lupasi ja tulikin parin päivän kuluttua työvaatteineen. Hän oli hyvä hevosmies ja ajelikin koneella viljan kylvöt, vaikka minä olin mukana.

Arvilla oli hyvä mielikuviutus ja huumorintaju. Hän kertoi paljon hauskoja juttuja. Ne olivat kuin Lapatossun juttuja. Hän ei niissä loukannut ketään ja hän oli niissä aina päähenkilönä. Kaupoista usein puhuttiin, milloin hän oli saanut suuria voittoja ja milloin taas kirveleviä tappioita. Pyhäisin varsinkin oli Arvi oikein juttutuulella. Minulla meni Arvin kanssa hyvin, kun kuuntelin ja olin uskovinani hänen ihmeensä. Vaimoni kanssa tahtoi tulla Arville pientä sanaharkkaa, kun Arvi niitä ihmeitä kertoi, sanoi hän aina, että nyt

pelkäsivät että tilaushinnan tuntuva koroittaminen voisi alentaa lehden levikkiä. Lehden tilaushinta jäi vielä tänä vuodeksi ennalleen, mutta kustannustason nousun takia on siitä ensi vuodeksi pakko koroittaa, vaikka ei lehden sivulukua lisättäisiäkään.

Keski-Suomen kirjeessään Soini Karjalainen pohtii tätä kysymystä samoin nuorten saamista mukaan avustamaan lehteämme kirjoituksillaan. Julkaisisimme kyllä mielellämme nuorten kirjoituksia, jotka koskettelisivat heidän kysymyksiään, jos vain tällaisia kirjoituksia saataisiin, tähän saakka ei sellaisia ole tullut.

Jokainen sukupolvi elää täällä aikansa, Tarvitseeko uusi sukupolvi tällaista lehteä, joka on ollut meidän yhteyksiämme ylläpitämässä, sen näyttää tulevaisuus ja sen he tulevat itse ratkaisemaan.

J. Karpanmäki

sinä Arvi taas valehtelet. Kyllähän tällaisesta suuttuu kuka tahansa, kun näin päin silmiä sanotaan. Arvi pisti hatun päähänsä ja lähti ulos. Jonkun ajan kuluttua hän tuli takaisin ja sanoi jotakin tällaista.

— Kävelin tuolla pelloilla ja sieltä oli aita rikki kauramaan ja haan vähiltä. Voivat vaikka lehmät päästä kauraan.

— Pidähän sinä huoli, että aita tulee korjattua, sanoin.

— Kyllä minä pidän, vastasi Arvi, ja hyvä tuuli oli taas palautunut.

Tässä näitä muutamia Arvin juttuja:

— Olin Tommilan Juhon kanssa Viipurin markkinoilla. Kuultiin, että Suomen pankista sai vaihtaa uusmallisia paperirahoja, niitä ei vielä maaseudulla ollut. Mentiin vaihtamaan. Mitä ihmettä nähtiin? Siellä poltettiin rahaa uunissa. Oli suuret pinkat uunin edessä, yksi mies vain työnsi niitä uuniin ja poltti vanhamallisia seteleitä. Niillä lämmitettiin uunia. Oli mukavaa katsella kun miljoonat paloi. Silloin oli kyllä kova pakkonen.

— Olin Sääksjärven sahalla Peräkorvessa raamissa sahurina. (Se ei paljon asiaa muuta, olisiko sahurina tai vieritteli tukkeja). Oli maanantaipäivä ja tukkien uitto oli menossa siinä joessa. Uittopäällikkö tuli luokseni ja sanoi, että onko sinulla Arvi lainata sata markkaa lauantaihin asti? Tuli illalla vähän juhlittua ja on rapula. Tuolla joenrannassa on viinakauppias, saisi pullon.

Annoin miehelle satasen.

— Tule ensi lauantaina Artun myllylle kello kolmen aikaan, siellä on tili. Menin siihen aikaan kuin oli käsketty. Kasori huusi.

— Viskari Arvid, kolme ja puoli päivää, kolmesataaviisikymmentä. Satanen oli silloin parempien miesten päiväpalkka. Sain rahalle ni hyvän koron.

Se oli sitä kanisteriaikaa, tämä juttu. Tein halkoja Lampun riihen luona. Siinä oli paljon halkopinoja. Ajoi aika kyytiä siihen eräs mies Raudusta päin, olikin tuttu mies, pysäytti hevosensa ja sanoi, että onko sinulla Arvi mitä piilopaikkaa tiedossa? Minulla on tässä reessä vähän kuumaa tavaraa. Etsivät ajavat takaa perässä.

— Käännä tähän, sanoin minä. Siihen oli säästynyt sahajauhoja. Tehtiin vähän kuoppaa, johon purettiin kuorma. Puruja ja pölkkyjä pantiin päälle. Mies lähti edelleen. Ei kulunut montakaan minuuttia kun etsivät ajoivat ja pysäyttivät hevosensa ja kysyivät, että ajoiko tästä asken ketä Kiviniemeen päin?

— Kyllä ajoi, ei ole suurta aikaa. Sain siitä hyvän palkan ja riitti lääkettä pitkäksi aikaa.

Juotuin eräänä pyhäamuna Lampun isännän kanssa sajuu. Tuli siihen Karppasen nuori Martti ja tarjosi saamaansa tilaa Lampun isännälle. Lamppu osti usein tällaisia tiloja. Nyt ei tahtonut kauppaa tulla, kun hinta oli isännän mielestä liian suuri. Sohkaisin isännälle, että siinä on hyvä metsä. Osta pois. Kauppa tulikin. Kun sitten oli siltä tilalta viljelysmaat myyty ja metsä hakattu, oltiin isännän kanssa kahden kesken pirtissä, sanoi isäntä, että tulehan Arvi tänne salin puolelle, otti konjakkipullon ja sanoi.

— Teehän tuosta kupit. Tokko olisin sitä tilaa ostanutkaan, jos et olisi kehoittanut. Se olikin hyvä kauppa. (Lieneeköhän Arvi ollut silloin talossa kun tuo kauppa tehtiin).

Velimies asui sotien jälkeen Vilpulan Kolhon terveystalolla. Olin Tampereella ja menossa veljeni luo. Poikkasin kauppahallin. Siinä oli tuttu kauppias, joka sanoi, että osta nyt isäntä voita. Voi menee kortille ehkä huomenna.

— Laitahan sitten viisi kiloa. Velimiehen perhe oli mielissään kun

radiossa sanottiin seuraavana aamuina, että voi on kortilla.

Menin Vilppulan lääkäriin. Siinä oli odotushuone täynnä väkeä odotamassa vastaanottoa. Kun lääkäri avasi oven ja huomasi minut hän sanoi, että Viskarille on tilattu vuoro, tulkaa sisään. Lääkäri tarkasti minut, teki reseptin ja teki vielä toisenkin kirkasta ainetta. Yritin käydä maksamaan, mutta lääkäri antoi vain kättä ja sanoi, että selvä on kun toit viime kesänä niin hyviä halkoja.

Olin Luukon Elinalla töissä Mesukylässä. Kävin Tampereella ja huomasin siinä autoaseman lehtimyymälän ikkunassa raha-arvan, jonka numero kovasti kiinnosti. Kun ei ollut rahaa mukana, niin jäi se ostamatta. Otin numeron muistiin ja puhuin asiasta tultuani taloon. Elin antoi sen viisisataasen ja lähdin takaisin ostamaan sitä arpaa, joka oli sillä välillä myyty. Seurasin arvontaa ja se olikin päävoitto. Kyllä oli harmia kerrakseen.

Tämä tapaus sattui meillä ollessa. Arvi oli kova veikkaamaan. Veikkausrivi oli lehdessä. Hän kutsui minut sisälle katsomaan millainen vahinko nyt kävi.

— Tein kahteen kuponkiin veikkauksen, toiseen vain yhden rivin ja se sattui jäämään taskuuni. Se oli oikea rivi ja olisi ollut ainakin miljoonan arvoinen. Sanoin, että se oli sinulle vahinko ja minulle onni. Jos sinulla olisi miljoona taskussa et sinä näihin minun töihini enää rupeaisi.

— Eläisin helpommalla, sanoi Arvi. Hän oli nähtävästi lehdestä merkinnyt tyhjään kuponkiin oikean rivin, jota kutsui minut katsomaan.

— Tästä lähtien älä tee kahta kuponkia, josta toinen jää lähettämättä, ettei tällaista harmia enää sattuisi.

Arvi piti kesäisin noin parin tai kolmen viikon loman, jonka vietti

veljensä luona. Annoin matkalaukun, johon sitten panttiin eväitä loman varalle. Palattuaan takaisin hän sanoi, että et taida uskoa miten sille laukulle kävi. Ostin Tampereelta kaksi pulloa jaloviinaa ja laitoin ne siihen laukkuun. Kun kävelin Hämeensillan jalkakäytävällä niin äkkiä siitä rapsahti pohja auki ja kaikki tavarat siihen kadulle. Ihmiset katsoivat kuin ihmettä. Sain pulloet taskuuni, kokosin muut tavarat siihen laukkuun ja heitin kaiteen yli koskeen.

— Hyvä kun eivät pulloet särkyneet. Se oli jo vanha laukku eikä siitä väliä ollut.

Ostelin siihen aikaan vähän porsaitakin. Oli pyhäaamu ja kevätaika, järvet olivat jo sulia. Sanoin Arville, että haluaako hän lähteä kyytiin. Mentiin Vesilahdelle, jossa oli karjalainen talo. Heikki-isäntä oli lähdössä katiskoja katsomaan. Kysäisin porsaita, hän neuvoikin parista paikasta. Arvi sanoi, että jos hän jäisikin siksi aikaa tähän. Oli lahnan kutu ja hän meni isännän kanssa järvelle. Viivyin parisentuntia. Palatessani Arvi söi jo talonväen kanssa kalakeittoa, johon porukkaan minäkin kerkesin mukaan. Arvi sanoi varanneensa kaloja jo kotiinkin vietäväksi. Sanoin, että sellainen työmiehen pitää olla, joka huolehtii talon ruuastakin.

Kun ei ollut kiireellisiä töitä pidin Arvia mukana, seurana vain, porsaskaupoilla. Nämä ne olivatkin hänelle mieluisia, sanoi että hän vaikka pyhänäkin tekee, jos vain pääsee porsaskaupoille mukaan. Eihän sitä pyhänä tarvinnut tehdä kun hyvää aikaa arkenakin. Kerran meillä oli kahden päivän ajo. Yövyttiin lähellä Lahtea. Kun oli porsaat syötetty ja itse syöty, juotiin talonväen kanssa kahvia. Sitteen ruvettiin tarinoimaan. Isäntä tuntui olevan tarinamies eikä Arvi-kaan tahtonut huonommaksi jäädä. Olin jo jonkin aikaa nukkunut kun

pöydän takaa yhä tarina kuului. Kyllä siinä varmaan puhuttiin kaikki urotyöt sodan ja rauhan ajoilta, vaikka lie tankkejakin tuhottu. Aamulla sanoi isäntä, että kyllä se tuo kaveri on ollut monessa rytäkässä. Vastasin, että on se poika nähnyt monet tuiskut ja myrskyt.

Vielä tällainen juttu. Arvi oli työvelvollisena viime sodassa, oli vapautunut ja saanut omat vaatteetkin, piti luovuttaa valtion kampeet varikolle. Täällä oli juuri ruokatunti alkanut. Ovet olivat auki ja vastaanottajatytöt söivät eväitään. Arvi esitti asiansa.

— Meillä on ruokatunti. Varttu-kaa senaika.

— Käärin ne vaatteet yhteen miskyyn ja heitin sen aidan ylitse peränurkkaan. Siellä ne on, tarkastakaa kun olette syöneet. Minun pitää joutua junaan. Tulin Riihimäelle ja tapasin siinä erään Eemelinimisen miehen, joka oli tuttu ennestään. Häinkin oli tulossa samoista hommista. Kun oltiin kumpikin rahamiehiä niin päätettiin, että syödään oikein kunnollisesti. Mentiin asemaravintolan toisen luokan puolelle ja aloitettiin. Oli jo rusinasopakin syöty kun Eemeli huomasi lasikuvun alla punaisen kalapalan. Sanoin tarjoilijalle, että tuo tyttö tänne se kalapala, se on lohta.

— Se maksaa viisisataa markkaa.

— Enhän minä sitä kysynyt, mitä se maksaa. Eemeli söi vielä sen viidensadan markan lohialan. Kun päästiin vaunuun, sanoi Eemeli, että janottaa niin p...nasti. Ennenkuin päästiin Toijalaan, jossa erottiin, oli Eemeli käynyt kaikki vaunut ja tyhjentänyt vesikarahvien vedet suuhunsa.

Arvi oli luotettava kotimies. Jos lähdin vaimoineni kylässä käymään, hän huolehti kaikista kotiasioista. Pojat olivat silloin pieniä ja Arvi leikki heidän kanssaan, saattoi ryömiä lattialla ja pojat istuivat selässä. He tykkäsivät kovasti Arvista. Jos milloin soi puhelin, hän

vastasi siihen, jos kuka tarjosi tilasi porsaita, hän teki jo melkein kaupat valmiiksi, otti vieraita vastaan, jos ketä sattui sillävälän käymään. Kerran eräs nuori mies, nuorisiohjaaja, sellainen pappiskokelas joutui odottamaan pihassa poikaa. Arvi pyysi sisään. Tarjosin Jymy-tupakankin, sanoi. Mutta ei se huolinut. Juteltiin kaikkia asioita.

Arvi tuli olleeksi meillä noin kuusi vuotta. Hänen palkkatariffinsa oli isännälle sopiva, jos se työtahtikaan ei aina niin ripeä ollut. Mutta eihän siinä näin pienessä talossa olisi työtä riittänytään, jos olisi oikein hosunut, että parempi näin.

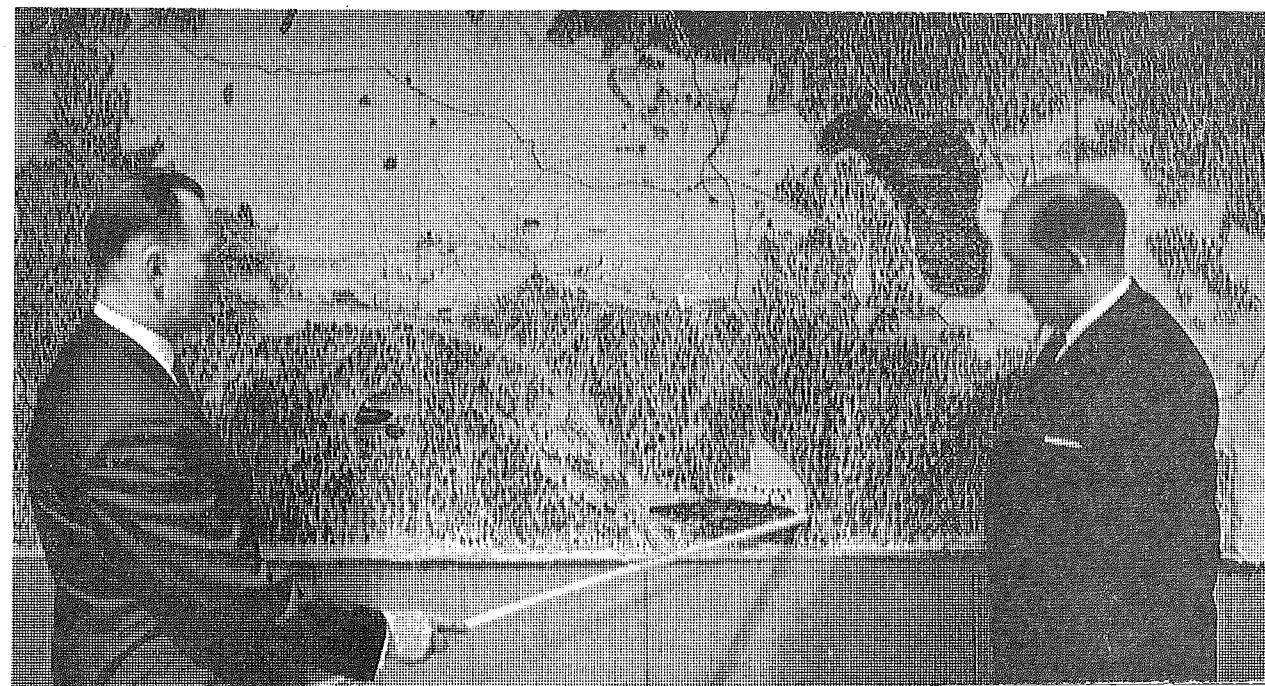
Sitten Arvin loppuvaiheet. Hän kävi aina joululomalla veljensä luona ja tervehtimässä tuttaviaan ja viipyi noin kolme viikkoa. Oli tulossa joulu v. 1956.

— Jos minä yllhuomenna lähtisin loman pitoon. Tulen takaisin loppiaisen jälkeen. Sanoin, että kyllä se sopii, tule milloin kerkiät. Ajele nämä pari päivää puita, joita syksyllä varasit ja kun luntakin tuli. Samana iltana sanoi Arvi.

— Minä taidan lähteä jo tänä iltana. Tuolla metsässä otti oikein sydämeen. Piti loikoa puukuorman päällä vähän aikaa. Menen sinne Vilppulan lääkäriin huomenna.

— Tee niinkuin haluat, vastasin. Käyn tallissa, syödään ja lähdän, sitten saattamaan sinut asemalle. Arvi lähti talliin myös. Hevosen nimi oli Ulla. Arvi taputteli Ullaa ja sanoi, että kyllä sinä olet hyvä hevonen kun et olisi niin hätäinen lähtiessä. Kun Arvi teki sontakuormaa ja rupesi välillä plippua sytyttämään niin Ulla luuli kuorman olevan täysi ja lähti liikkeelle. Arvillä oli kova kiire keritä kuorman päälle ja kuorma jäi vajaksi. Ulla piti niinkuin talon puolta, kuorma oli tehtävä yhtämittaa valmiiksi.

Nämä olivatkin Arvin viimeiset sanat. Oltiin pois tulossa ja pääs-

Petäjärven kartan ääressä

Petäjärven viestipojat kokoontuivat

Petäjärven viestipojat maisineen kokoontuivat yllättävän runsaslukuisana muistelemaan menneitä kokoontumispaikkana Lempäälä.

Paikalle saapuneet toivotti kokoonkutsujien puolesta tervetulleiksi Y. Raaska, todeten Petäjärven viestiosaston aikoinaan olleen Viipurin

piirin parhain, kilpailtavana ollut arvokas Vuoksenniska Oy:n lahjoittama kiertopalkinto voitettiin neljäksi ja kaksissa kilpailuissa saavutettiin toinen tila. Vaikeina vuosina osaston naiset ja miehet täyttivät hyvin paikkansa. Monissa puheissa muisteltiin Petäjärven aikojaa, eversti V. Turunen toi sotaveteraaniliiton tervehdyksen sekä muisteli miellyttävän toiminnan aikoja petäjärveläisten parissa. Ent. Petäjärven emäntäkoulun johtaja, maisteri Halminen, kertoi muistelmiaan Petäjärveltä. Tämän lisäksi käyttivät puheenvuoroja Rikhard Kurikka, Yrjö Pulakka, Kauko Virolainen ja Väinö Pekkanen. Muistojen verestämiseksi oli tilaisuuteen tuotu suuri kokoinen Petäjärven kartta. Nopeasti hupeni päivä kun tarjottuun lomassa moni vanha asia oli keskusteltavana. Päätettiin taas parin kolmen vuoden kuluttua kokoontua. Läsnäolijoiden kiitokset järjestäjille esitti Heino Kurikka.

Vesilähti 23. 3. 1968.

os. Lempäälä Mantere
puh. 391 - 78 541 Y. Raaska

tiin tallin eteiseen, kun Arvi sai kohtauksen. Hän kaatui eteisen lattialle. Vaimoni sattui samanaikaisesti tulemaan navetan vintistä portaita nojaten alas ja näki saman. Kysyin jotakin Arviltä, ei vastausta. Kuului vain korahduk- sia ja kasvojen väri alkoi muuttua. Soitin heti tohtori Puntolle.

— Tulen heti, hän sanoi. Jos jaksatte niin kantakaa pirttiin tai siirtäkää navetan puolelle lämpimään. Meillä oli jo Arvi kannettu pirttiin kun tohtori tuli.

— Sydänhalvaus, veritulppa mennyt sydämeen. Ei tarvinnut ruumiinavausta, kun oli kaksi näki- jää paikalla. Oli ollut suuri hankaluus, jos tämä olisi sattunut siellä puureissulla taikka junassa.

Soitin Eemelille, hän tulikin seuraavana päivänä hakemaan veljeään. Käytiin ostamassa arkku ja siihen kuuluvat vaatteet. Järjestin

kyydin Vilppulaan. Loppiaisenä v. 1957 oli Arvin hautajaiset. Pakkanen oli kova, noin 30 astetta. Vilppulan rovasti sanoi, että ollaan itämaisen tapaan, ei paljasteta päätä ollenkaan, ettei jäädä. Meitä oli kuusi miestä, juuri riittävä määrä arkkuhaudantaan laskettaessa.

Hautajaiset pidettiin Kolhon terveystalossa. Vieraita oli Arvin ja Eemelin tuttuja noin 30 henkeä. Arvillä oli vähän säästöjä. Hänellä oli myös 50 000 markan henkivakuutus (vanhassa rahassa), jonka hän oli hoitanut, joten vähän jäi vielä veljen muistoa.

Tällainen oli vaatimattoman miehen elämäntarina. Hänellä ei varmaan ollut suuria tuloja koskaan, eikä leipäkään joka aika kovin leveä, mutta hän oli osaansa aina tyytyväinen eikä valitellut koskaan. Ilmainen huumori oli aina päälläpäin.

Vilho Sipiläinen

Muistelo Petäjärven viestipojista

Nyt on aika aloitella mukavilla muisteluilla Sakkolaisten saannoksista, penkereiltä Petäjärven. Oloista entisistä viestipoikien parissa. Koitteloista komioista joita käytiin talvin kesin, siitä, ken on kerkiämpi johtokelan kerinnässä, linjan uuden laitannassa, piirin parhaiten seassa. Rynnästivät ryhmän pojat, tallustelivat talolle, viestikalat kainalossa, monet metkut mielessänsä. Nukkunut ei Nuoramäki, Jukumäen jussinensa, kilpailuissa käyvänsä, seresniekkaset selässä. Muistetaan myös Holmanmäki, Ukonläikän lätsähatut. Sitten käyvään kylä puolla, kylänahon ajanviera, silloin siinä kohta ovat Sopenkolkan soittopojat. Tästä vielä poijes ovat, railakkaimmat rannan pojat, hommamiehet Hovinkylän. Monet muutkin tuli mukaan, mastia ei antanut kukaan. Muistellaampa muutamia, näitä poikia paraita, kilpailuissa kiertäneitä, palkinnoille päässehiä. Kuulu oli viesti joukko, paras koko Kannaksen. Joukon johtajana hyvän oli Väinö Hovinkylän. Sit jos loppu muilta keino, apuun aina joutui Heino, rinnallansa Pitkä-Riku. Ammunnasta piti huolta, Aarne, Viljo Ristisuolta. Tarkka myöskin tuliratti, jota käytti Jurkan Matti. Hyvä senkin taulun tulo, johon ampui Systän Sulo. Pyssymies myös Kuokkas-Pekka, samaten kuin Aatun-Lekka. Sit jos sattui luoti liki, lääkitä sen Ryypön Väki. Jos et enää muuhun luota, tulee Väinö — ettuota. Asiaan jos voimaa sopi, paikalla ol Nuoran Topi, lupsakkaana Luukon Eero. Kova mies ol Nuoran Ville, silloin jos käi kilpasille Miss ol viestimiesten nurkka, siellä myöskin joku Jurkka,

Raaskan taikka Pulakan tai siit Jurkka Juhanseän. Sähköttämään aika saku taasen oli Kallos-Aku. Sanalle jos pantiin paino, sanoja ol Rytyn Kaino Silloin heilui takin sikko, sisällään kun Korkan-Mikko Taas ilmatila vakavampi, Akseli kun torniin kampi. Viel ol asja eriksensä, Sopenkolkan soittopojat, kuuluisimmat kupariset, vaskitorven toittajat. Ensiluokan myös ol kenu, soittamassa Ryypön Penu, oli Paakkarisen Matti, soittimenaan vaskiratti. Tämäkään ei ole vale, viestimies ol Huuskan Ale, Väinö veli vierellensä, Kanckus Vilho kolmantena. Joukkoon tähän hyvin sopi, moneen hommaan Paukun Topi. Viljamin taas suksi luisti, saman tempun Kauko muisti. Lähettäissä kilpasille, kyytimies ol Karvas Ville. Rannalta taas muistat varmaan, Pulakoista Uuno Armaan, sieltä Sulo, Mikon Topi, Jussi, Viljo joukkoon sopi, laatusana Lampun Lassi, siinä myöskin Sipiläinen, näkyvimmin näyttämöllä. Kepijä ol kelan paino, kelamies kun Rannan Kaino. Vähät eivät esteet tunnu, kun on Lemmetiltä Junnu. taikka Apo alkupäässä. Näin se sitten aika luisti, arkipäivän askareissa, iloisemmin illatsuissa, seuratalon tantsuloissa, taikka kulki juttu illoin, pitkin ahon ajanviera. Nyt on harmaa hatun alta, kurtut poskien perissä. Vaikka onkin aikaa mennyt, kymmenvuudet vieräheleet, ilman kelan kantamatta — Kannastamme katsomatta — Viel on viesti vietävänä, saatettavana sanoma: Vielä vetäis viestimiesi, kelan verran venyttäisi, jos ois kangas KARJALAINEN, petäjikkö PETÄJÄRVEN.

Ojanieme ompeluseura

Tää kirjoitus on omistettu ojanieemoisil. Se kylä ol siel Suvanno takan melkei kirkkoo vastapäätä. Siel eletti sellasta hiljaiselloo ko kullakukkaros. Siel ei olt nuorisoseuraakaa niiko kahepuole Petäjärvel ja Lapilahes ol.

Ojaniemoist pittiit vaa ompeluseuroi, niitähä siel ol kaks ja tais parrahe aikaa olla kolmeki. Mut

täs on nyt aikomus muistella sitä tyttöseuraa, se ko kiinnost tää ikäsi siihe aikaa enemmän. Vanhoi seura ol sellasta vakavaa, siel vaa luvettii ja lauletti. Käytihiä siel nuoretki millo jouvettii.

Siit myö tytöt päätettii jot perustettaa oma ompeluseura ja kerättää silviisi rahhaa, jot saahaa äitilöil hyvät pullakavit ko se päivä

siit keyvväil tulloo. Pojatki toivat korteesa sammaa kekkoo ja äitien päivät saati toimeks.

Sin tyttöseuraa kokoonnuttii joka maantai, millo mihi talloo kutsuttii ja ko melkei joka talos ol nuori, ni kaikisha myö käyti. Ahkerast siel koitettii neuloo ko ei huomattu sitäkää ko poja veijarit suosasiit meilt sajun. Hyö saivat juu-

KOKOUKSIA:

Viialan Kiviniemen Martat toimineet 60 vuotta

Vuosikokous pidettiin Viialassa Helena Laulajaisen luona 8. 2. Tulo kahvin jälkeen seuran puheenjohtaja emäntä Lempi Nykänen avasi kokouksen puheella, jossa selosti marttojen toimintaa päättyneenä vuonna. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin konsulentti Lyyli Erkkilä ja pöytäkirjan kirjoitti seuran sihteeri emäntä Meri Männikkö. Toiminta- ja tilikertomukset hyväksyttiin, tilivelvollisille myönnettiin vastuuvapaus. Koska seuralla ei ollut vaalivuosi, jäivät toimihenkilöt ja johtokunnan jäsenet ennalleen. Puheenjohtajana on Lempi Nykänen, varapuheenjohtajana Elina Vuorinen ja sihteerinä Meri Männikkö. Jäsenmaksuksi määrättiin 1,50 mk. Seura täyttää tänä vuonna kuusi vuosikymmentä. Mitään suurempaa juhlaa ei päätetty järjestää säästäväsyyssyistä, vaan vietetään juhla "perhepiirissä". Asian edelleen kehittäminen jätettiin myöhemmäksi. Lopuksi konsulentti Erkkilä kiitti kokouksen osanottajia vilk-

va ensin ko maksoit puolestaa rahaa. Ei hyö siel muuta työtä tehneetkää. Sillo oltii mei koton ja ihmeteltii jot mitä ne pojat ni supatellit mei mummo kans. Hää ko ol leiki ymmärtävä ihmene ni anto pojil hiuka suola. Myö ihmeteltii, jot mikä kumma ko tuo juoma on noi hirvee pahhaa. Ei se millokaa enne sen makusta olt. Poikii nauratti kepponen, eikä siin auttant ko alkaa nauraa jokahine. Ei ne vieraat kehanneet saijuu poiskaa heittää, joivat vaa niiko poikii kiusaks.

Jälkeenpäin on monta kertaa muisteltu sitäkin sajun juontia ja lähetän tässä terveiseni kaikille tyttöseuralaisille ympäri Suomea missä menettekin. — S. T.

kaasta asiainkäsitteystä ja selvitteli ihmisuhteita ja niiden kehittämisen merkitystä nykyisenä kiireisenä aikana.

60-vuotisjuhla

vietettiin Viialan Seurahuoneella yhteisen päivällisen merkeissä 31. 3. 1968. Kunniavieraiksi oli kutsuttu yhdistyksen vanhoja, ansioituneita jäseniä, joita asuu eri puolilla Suomea. Paikalla oli noin 55 henkilöä. "Paistin" jälkeen aloitettiin ohjelma Karjalaisten laululla. Juhlan seuran puheenjohtaja Lempi Nykänen lausui juhlavieraat tervetulleiksi ja selosti Kiviniemen marttojen vaiheita yhdistyksen alkuajoista aina nykypäivään asti. Toiminnanjohtaja Lyyli Erkkilä puhui Marttatyön tarkoituksesta ja toi samalla Hämeen-Satakunnan Marttipiiriltä onnittelet. Rovasti Matti Kos-

Pirkkalan Karjalaiset

kokoontui 5. 2. maanvilj. Eino Laamaselle pitämään vuosikokousta. Talon emännän tarjotessa kokousvieraille tuliaiskehä samanaikaisesti katseltiin taloa, johon oli viime aikoina tehty aivan perusteellinen uudistuskorjaus kaikkine nykyaikaisine mukavuuksineen. Korjaus uudistus tuntui erittäin onnistuneelta, joten talossa on varmaankin mukavantuntuinen asua.

Kun oli laulettu Karjalaisten laulu, avasi yhdistyksen puheenjohtaja Arvi Mansikka kokouksen toivottaen, kokoukseen saapuneet tervetulleiksi, jonka jälkeen kokouksen puheenjohtajaksi valittiin kokouksen avaaja ja sihteeriksi rouva Airi Mansikka sekä pöytäkirjan tarkastajiksi Anna ja Mikko Suurpää.

Yhdistyksen sihteeri esitti kokoukselle toimintakertomuksen ja tilit toimintavuodelta 1967, jotka

kela toi puheessaan seurakunnan tervehdyksen ja onnittelet. Suvanto Säätiön puolesta puhui teknikko Yrjö Raaska ja lahjoitti yhdistykselle Sakkola viirin sekä rahalahjan juhlaikulujen peittämiseksi. Kiviniemen nuorisoseuran onnittelet toivat I. Karpanmäki ja Toivo Männikkö. Viialan Karjalaiset r.y. puolesta puhui seuran puheenjohtaja op. A. Pentikäinen ja luovutti juhlivalle seuralle upean kukkakorin. Seuran kunniajäseniksi kutsuttiin seuraavat vuosikymmeniä seuran hyväksi ahertaneet henkilöt: Hilja Kotti, Maria Käppi, Anna Kaitala, Maria Koiranen, Lovisa Männikkö, Aadolfina Nykänen, Anni Suokas ja Josefina Kauranen. Viialan kanttori K. Laitinen ja Maire Laitinen esittivät musiikkia ja Maikki Holttinen lausuntaa. Tilaisuus päättyi Hämäläisten lauluun.

hyväksyttiin Toimintakertomuksesta ilmeni, että viime vuoden aikana on saatu alkuun naapurikarjalaisseurojen välillä kanssakäyminen vierailun muodossa. Muusta toiminnasta on mainittava tavanomaiset tarinaillat ja pikkujoulujuhla. Tulevasta kävi ilmi, että tulos oli vähän voiton puolella. Keskusteltiin alkavan vuoden toiminnasta ja päätettiin toimia mahdollisuuksien mukana.

Johtokuntaan valittiin erovuorossa olleet jäsenet uudelleen. Yhdistyksen emännistöön valittiin entiset jäsenet, pääemännäksi emäntä Siiri Koppanen.

Vuosikokouksen jälkeen piti johtokunta järjestäytymiskokouksen ja valitsi puheenjohtajaksi Arvi Mansikan, varapuheenjohtajaksi Aapro Jääskeläisen sekä sihteeriksi ja rahastonhoitajaksi Airi Mansikan. —M. N.

Helsingin Sakkola-Seura

kokoontui 12. 3. vuosikokoukseen-
sa Marttatalon kerhohuoneistoon.
Tilaisuus keräsi nelisenkymmentä
"helsingisakkuloista" aloittamaan
seuran seitsemättä toimintavuotta.
Seuran puheenjohtajan Tyyne-Kert-
tu Virkin julistettua kokouksen ava-
tuksi kunnioitettiin hetken hiljai-
suudella hänen sisarensa ja seuran
jäsenen Helmi Kuuselan muistoa.

Kokouksen puheenjohtajaksi valit-
tiin maatalousneuvos Matti Laama-
nen ja pöytäkirjan pitäjäksi rouva
Mirja Lamppu. Vuosikokousasiasta
selviytyttyä keskusteltiin alkavan
vuoden toimintasuunnitelmista. Jo
aikaisemmin vireillä olleet pyrki-
mykset toivoretkestä Suvannon
rantamille todettiin jokseenkin lu-
histuneen, joskaan ei toivota vielä
aivan tyystin olla menetetty. Sen-
sijaan suunniteltiin mahdollista seu-
raretkettä muuanne kesäkuun aikana
ja ainakin Punkalaitumen Sakkola-
juhlaan elokuussa näytti olevan
lähdössä melkoinen joukko. Entisen
kotipitäjän kihupyhän perinteitä
noudattava kirkkojuhla päätettiin
järjestää jälleen lokakuussa Helsin-
gin tuomiokirkossa ja kuten aina

ennenkin joulun alla pikkujoulu
sakkulaisittain. Myös kotiseutumuis-
tojen tallettamispyrkimyksistä säly-
tettiin huoli johtokunnan hartioille.

Seuran puheenjohtajaksi valittiin
edelleen päätoimittaja Tyyne-Kerttu
Virkki. Uudelleen valittiin myös
muut erovuorossa olleet johtokun-
nan jäsenet. Sihteerin kohdalla ei
ratkaisu kuitenkaan ollut yhtä mut-
katon, sillä viime syksynä jäi seu-
ra sihteeripulaan Kaija Saariahon
avioiduttua toiselle paikkakunnal-
le. Tyhjiö saatiin kuitenkin täyte-
tyksi ja uudeksi sihteeriksi saatiin
nuoren polven sakkolainen Eeva
Meloni. Myöhemmin pidetyssä ko-
kouksessa luovutti tähänastinen ra-
hastonhoitaja Kerttu Pitkänen kirs-
tunsa avaimen Elsa Kuusisaarelle.

Johtokunnan kokoonpano alkaval-
le toimintavuodelle muodostui seu-
raavanlaisiksi: Tyyne-Kerttu Virk-
ki pj., Juhani Laamanen varapj.,
Eeva Meloni siht., Elsa Kuusisaari
rah.hoit., Helmi Naskali emäntä,
Reino Söder isäntä ja muut jäsenet
Kerttu Pitkänen, Hellevi Kuuppo,
Lauri Sääksjärvi, Janne Loponen,

Eka Karppanen, Urho Kallonen ja
Aune Pitkänen.

Kokousasioiden jälkeisessä ohjel-
massa Petäjärven emäntäkoulun kä-
sityönopeettaja Ida Ollila kertoi
kuuluisasta koulusta, sen vaiheista
ja tapahtumista siellä. Pakinointin-
sa päätteeksi hän vielä lahjoitti
Sakkola-Seuralle huomattavan valo-
kuvakokoelman emäntäkoulusta se-
kä jäljennöksen Albert Edelfeltin
Larin Paraskemaalauksesta.

Tilaisuudessa saatiin tutustua
myös Tyyne-Kerttu Virkin ohjauk-
sella hiljattain valmistuneeseen
Sakkolan kansallispukuun. Lopuksi
kymmenelle onnekkaimmalle ar-
vottiin pääsyliput Kansallisteatte-
riin Anun ja Mikon esitykseen.

— E. K.

Sanottiin Sakkolassa

Jos on usva uunna vuonna, niin on
halja heinäkuussa, talvi keskellä
kesää.

Joka mies joulun kirkkoo aijaa,
mut se on mies, mikä pääsöö pää-
siäisen.

Helsingin sakkolaisia Helsingin Sakkola-Seuran vuosikokouksessa. Edessä käsityönopeettaja Ida Ollila, rouva A. Pitkänen ja seuran puheenjohtaja Tyyne-Kerttu Virkki Sakkolan puvussa sekä äärimmäisenä oikealla seuran uusi sihteeri fil.yo. Eeva Meloni kansallispuvussa.

Lempäälän Karjalaiset ry:n vuosikokous

pidettiin 5. 2. 1968 Lempäälässä
Osuuskassan kerhohuoneessa. Seu-
ran puheenjohtaja rehtori Jouko
Karanko kertoi kuluneen vuoden
tapahtumista ja julisti kokouksen
alkaneeksi. Kokouksen puheenjoh-
tajaksi valittiin Väinö Suutarinen ja
sihteeriksi Hannes Henttonen. Seu-
ran toimintakertomus edelliseltä
vuodelta hyväksyttiin. Seuran toi-
minta on ollut vilkasta ja eri tilai-
suuksissa, jotka on seuran toimesta
pidetty, on ollut kolmattatuhatta
henkeä yleisöä. Yleisiä kokouksia
on ollut kolme, johtokunnan 14 ja
sen lisäksi tarina- ja keskusteluil-
toja 3. Rahastonhoitaja Esko Kal-

lonen esitti seuran tilikertomuksen
ja tilintarkastajan lausunnon. Ti-
livelvöllisille myönnettiin tili- ja
vastuuvapaus. Seuran puheenjohta-
jaksi valittiin vuodeksi 1968 raken-
nusmestari Arvi Pääkkönen. Johto-
kunnan erovuoroisten jäsenten ti-
lalle valittiin Elli Pulakka, Annik-
ki Soini, Hannes Henttonen ja Jou-
ko Karanko. Tilintarkastajiksi va-
littiin Ananias Pellinen ja Jalmari
Naskali sekä varalle Nikolai Sul-
kanen ja Tauno Koiranen. Lisäksi
valittiin seuraavat toimikunnat:

Nais-toimikunta: Puheenjohtaja
Annikki Soini, varalle Elli Pulakka.
Hengellinen toimikunta: rehtori

Jouko Karanko, Annikki Soini ja
Arvi Pääkkönen.

Liikuntatoimikunta: Esko Kallo-
nen, Hannes Henttonen ja Kaarlo
Kuuppo.

Edustajiksi Karjalan piirin ko-
kouksiin Tampereelle valittiin Tauno
Koiranen, Laina Nio ja Lahja Hag-
man. Jäsenmaksuksi hyväksyttiin
1 mk hengeltä. Toimintasuunnitel-
ma ja talousarvio hyväksyttiin
johtokunnan esittämässä muodossa.

Lopuksi puheenjohtaja kiitti ko-
kouksen osanottajia ja julisti ko-
kouksen päättyneeksi.

Punkalaitumen Karjalaisten

vuosikokous oli Punkalaitumen Han-
kurissa manvilj. Reino Pitkäsellä.
Kun oli nautittu talonväen tarjoa-
mta tullaishahvit, laulettiin yhtei-
sesti Karjalaisten laulu. Kokouksen
avasi karjalaiseuran puheenjohtaja
Albert Nihti todeten seuran toimin-
nan olleen viime toimintavuotena
valitettavan vähäistä, joka johtui
mahdollisesti osittain nuorisoin pois-
muutosta paikkakunnalta. Kokouk-
sen sihteeriksi valittiin seuran sih-
teeri Juho Kuparinen.

Kuluneen vuoden vuosikertomuk-
sen esitti Juho Kuparinen. Se hy-
väksyttiin kiitosmaininnalla, seuran
tilit esitti rahastonhoitaja Reino
Pitkänen. Tilit hyväksyttiin ja
myönnettiin tilivelvöllisille vastuu-
vapaus. Johtokunnan erovuoroiset
jäsenet Albert Nihti ja Tauno Ku-
parinen valittiin uudelleen, Väinö

rastaan tilalle valittiin Väinö Sak-
sanen, varajäsen Terttu Ukkonen
valittiin uudelleen ja uudeksi vara-
jäseneksi Uuno Kuparinen. Jäsen-
maksun suuruudeksi hyväksyttiin
1 mk jäseneltä. Johtokunnan latima
tulo- ja menoarvio hyväksyttiin. Se
päätyi summaan 1.420 mk. Toimin-
tasuunnitelman johdosta virisi vil-
kas keskustelu, joka suurimmaksi
osaksi johtui siitä, että Punkalai-
tumella on ensi kesänä tarkoitus
järjestää Sakkolan pitäjäjuhla.
Myöskin on ohjelmassa kerran kuu-
kaudessa tarinakerho sekä tavan-
mukaiset joka vuosi järjestettävät
raittius-, nuorisotyö- ja joulujuhla.

Seuran hallintoa ja tilejä tarkas-
tamaan valittiin Toivo Seppä ja
Viljo Lemmetti, varalle Viljami
Pylkäs ja Saimi Korkka. Huvitoi-
mikuntaan valittiin entiset jäsenet,

kokoonkutsujana Albin Kallonen,
samoin urheilutoimikuntaan valit-
tiin kaikki entiset jäsenet, kokoon-
kutsujana Albin Kallonen, Ravinto-
laitoimikuntaan valittiin kokoon-
kutsujaksi Esteri Kyllästinen sekä
jäseniksi Selma Seppä, Taimi Nalli,
Hilja Kallonen, Helka Lemmetti,
Saimi Korkka, Emma Pärssinen ja
Maria Mäkelä.

Johtokunta piti järjestäytymis-
kokouksensa välittömästi vuosiko-
kouksen jälkeen ja valitsi entiset
toimihenkilöt, puheenjohtajaksi tuli
Albert Nihti, varapuheenjohtajaksi
Mikko Korkka, sihteeriksi Juho Ku-
parinen ja rahastonhoitajaksi Rei-
no Pitkänen.

Seuraava tarinakerho on sunnun-
taina maalisk. 17 p:nä klo 13 Pappi-
lan kylässä Lempi Sivurannan luo-
na. — A. N.

Haparaisten Marttojen vuosikokous

pidettiin helmikuun 12 p:nä talous-
neuvos Aleks Kallosella. Kokous
aloitettiin laululla "Päivä kun pais-
taa", jonka jälkeen yhdistyksen pu-
heenjohtaja rouva Senja Metsiö lau-
sui sydämmellisin sanoin osanotta-
jat tervetulleiksi. Kokouksen pu-

heenjohtajajaksi valittiin sen avaaja
ja sihteeriksi emäntä Anna Koira-
nen. Todettiin kokouksen laillisuus,
minkä jälkeen sihteeri luki toimin-
takertomuksen kuluneelta vuodelta.
joka yksimielisesti hyväksyttiin.
Rahastonhoitaja rouva Irma Korho-

nen esitti seuran tilit ja tilikerto-
muksen, mitkä kiitoksella hyväk-
syttiin. Johtokunnalle myönnettiin
tili- ja vastuuvapaus. Puheenjohta-
jan esittämä tulo- ja menoarvio ku-
luneelle vuodelle hyväksyttiin.
Edustajaksi piiriliiton kokoukseen

valittiin rouva Senja Metsiö. Virkailijat jäivät kaikki ennalleen. Johtokuntaan kuuluvat: Senja Metsiö, Anna Söder, Helena Kiuru, Helena Kekki, Emma Etuaho, Emma Koironen, Saima Viskari, Anna Koironen ja Irma Korhonen. Tilintarkastajiksi valittiin myös entiset.

Herrastuomari Juho Kekki ja neiti Aune Lehtonen sekä varalle Nikolai Suikkanen ja kuappias Matti Hopponen. Päätettiin pitää laskiais- ja pikkujoulujuhlat.

Mainittakoon, että tätä kirjoitettaessa olemme jo laskiaisjuhlan viettäneetkin. Kävimme laskiaisaje-

lulla 23 martan voimalla Väinö Kekkin uudessa, kauniissa kodissa. Talon isäntä toivotti lämpimin sanoin meidät tervetulleiksi. Aika kului rattoisasti seurustelun ja ohjelman merkeissä. Välillä nautittiin kahvipöydän antimia.

Viialan Karjalaiset ry vuosikokous

pidettiin Vilho Sipiläisellä 29. 3. 68. Kun oli nautittu talon emännän tarjoamat maukkaat kahvit piirakoi-neen, avasi kokouksen seuran puheenjohtaja opettaja Arvo Pentikäinen puheella, jossa selosti edellisen vuoden toimintaa ja toivotti kokoukseen saapuneet tervetulleiksi. Opettaja Pentikäinen valittiin myös kokouksen puheenjohtajaksi, pöytäkirjan kirjoitti seuran sihteeri I. Karpanmäki ja pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Maire ja Pentti Perttula. Toimintakertomuksen edelliseltä vuodelta esitti puheenjohtaja, josta ilmeni että suurimman voimaponnistuksen oli vaatinut seuran 20 vuotisjuhlan järjestely. Juh-

la onnistui kuitenkin hyvin sekä ohjelmallisesti että taloudellisesti. Kertomus hyväksyttiin. Rahastonhoitaja opettaja Asia Pentikäinen esitti seuran tilit, jotka myös kiitoksella hyväksyttiin ja myönnettiin johtokunnalle vastuuvapaus. Jäsenmaksuksi määrättiin 1 mk, kannatusjäseniltä 5 mk. Jäsenmaksujen kerääjiksi valittiin: J. Kauranen, A. Pentikäinen, H. Kirves, V. Sipiläinen, L. Nykänen ja M. Tetri. Tämän vuoden toimintasuunnitelmaan otettiin retki Arajärven majalle. Osallistutaan Karjala Liiton juhlaan Riihimäellä kesäk. 15—16 päivinä. Ohjelmaan otetaan myös urheilu ja tanhutoiminta mikäli nuo-

ria saadaan mukaan. Johtokuntaan valittiin uudelleen erovuorossa olevat jäsenet I. Karpanmäki ja A. Pentikäinen, varajäsen A. Partasen tilalle Taimi Sipiläinen. Tilintarkastajiksi valittiin entiset: Väinö Vuorinen ja Eino Tetri, varalle Nestori Nykänen ja Juho Kauranen. Edustajaksi Liiton ja Piirin kokouksiin valittiin puheenjohtaja ja sihteeri.

Välittömästi vuosikokouksen jälkeen pidetyssä johtokunnan kokouksessa valittiin seuran puheenjohtajaksi Arvo Pentikäinen, varapuheenjohtajaksi Juho Kauranen, sihteeriksi Iivari Karpanmäki ja rahastonhoitajaksi Asta Pentikäinen.

SUVANTO-SÄÄTIÖ JAKOI STIPENDEJÄ

Suvanto Säätiön valtuuskunta piti vuosikokouksensa 13. 3. 68 Tampereella, kokouksen avasi valtuuskunnan puheenjohtaja Matti Niippa, hänet valittiin edelleen valtuuskunnan puheenjohtajaksi 1968.

Hallituksen erovuoroisten tilalle v. 1968—70 valittiin, puheenjohtajaksi teknikko Yrjö Raaska Vesilahdelta, varapuhj. herrastuomari Juho Kekki ja Jalmari Naskali Lempäälästä, rovasti Joonas Laurila Helsingistä ja mv. Helmi Uosukainen Pinsiöstä, varajäseniksi terveyssisar Kirsti Suokas ja mv Väinö Pekkanen Lempäälästä ja liikenneitsijä Tauno Huuska Saarijärveltä.

Säätiön asiamiehenä toimii hallituksen puheenjohtaja. Valtuuskuntaan valittiin uutena jäsenenä Eero Kurikka Huhtisista varamiehenään

Aapro Pitkänen. Hyväksyttiin vuosikertomus ja tilit, tilikauden voitto siirrettiin käytörahaan. Hyväksyttiin 26.400,— päättävä talousarvio vuodelle 1968. Stipendejä myönnettiin 138 opiskelijalle ja kahdeksalle yhteisölle yhteensä mk 14.510,—. Hallituksen tehtäväksi jätettiin valmistella ehdotus uusiksi jakoperusteiksi opintoavustusten jaossa, koska anojien määrän jyrkästi lisääntyessä ei säätiöllä ole mahdollisuuksia suorittaa jakoa aikaisemman käytännön mukaan. Vuoden 1968 Sakkola-juhla järjestetään Punkalaitumella ja 1969 Pirkkalassa. Säätiön tilin tarkastajiksi valittiin Meri Männikkö Viialasta ja Tauno Kinnunen ja Nikolai Suikkanen Lempäälästä, varalle Toivo Männikkö ja Viktor Ryyppä. Suvannon-Seutu lehden tilit ja toimintaker-

tomuksen esitti lehden päätoimittaja Iivari Karpanmäki. Todettiin lehden levikin edelleen kasvaneen. Tilit ja toimintakertomus hyväksyttiin. Säätiö päätti osallistua lehden toimituskustannuksiin 2700,— määrärahalla. Edustajaksi Karjalan Liiton kokouksiin valittiin Yrjö Raaska, varalle Uno Pulakka. Päätettiin toimeenpanna Sakkolaisten keskuudessa valokuvien keräys mahdollisesti myöhemmin julkaistavaa teosta varten. Päätettiin kerätä haastatteluja vapaussotaan osallistuneilta Sakkolan miehiltä ja naisilta, jota varten järjestetään yhteinen tilaisuus Tampereella, asia jätettiin hallituksen järjestettäväksi.

Vesilahti 23. 3. 1968

Y. RAASKA

os. Lempäälä Mantere Puh 931-78541

Ahon reunalta

Huhtikuun neljännen päivän aamun valjetessa 1918 kuulivat Raudun taisteluiden uupuneet miehet raskaan tykistön jyrinää. Tämä haupitsipatteri oli yön aikana ajanut aseisiin Leiminkylän järven länsipäähän ja sieltä Viiskan pellolta puhui se nyt murskaavaa kieltään. Ulvoen lensivät raskaat ammuksat yli valkoisten ketjun iskien Raudun asemapihaan. Tiilinen asemarakennus sortui, sama kohtalo tuli vesitornillekin, sen aukoista kuolemaa hyökkääjän ketjuun kylväneet konekiväärit putosivat alas — valkenivat. Salamannopeana lensi valkoisten ketjuun sanoma: Oma tykistö ampuu. Väsymys ja uni kaikkosivat, usko voittoon varmistui.

Vielä huhtikuun viidennen päivän valjetessa räjähtivät konekiväärit viimeiseen vimmattuun kuolemannauruunsa — sitten hiljeni — Rautu oli vallattu. Nouseva aurinko kurkisteli yli kuoleman maan, veti eteensä pilviverhon ja alkoi kohota ylhäiselle radalleen. Katsokoot ihmiset itse vihansa kylvää.

Keväisen yön räntäsateessa paloi-
vat nuotiot Mäkrän kylän pelloilla, niiden loimussa seisovat voitettut, alakuloiset miehet vihan synkentämin katsein seuraten valkoisten vartijan kiertoa.

Erään hiihtyvän nuotion äärellä oli ryhmä naisia. Siinä lähellä seisova vartiomies näki miten kostea kylmyys tarttui vapistuttavain ottein noihin tyttöihin. Hän kehoitti heitä ottamaan lähellä olevasta aidasta puita nuotioon. Värisevä tyttö tuli arkana epäröiden. "Ka, ottaa rohkeest vaa", kehoitti vartija, Ilo-mantsin poika, karhun kaataja sals-
kea nuorukainen ja antoi ystäväl-lisen katseen viivähtää tytössä — sai vastaan kiitollisen silmäyksen ja sanan pari, hänen omalla kotoisel-la murteellaan.

Sinä hetkenä häipyi pois pojan aatoksista sota ja vangit. Oli kuin yö kaukaisen kotikylän illatsuissa. Säpsähdyttävä tunne. Vielä hetki sitten hän olisi saattanut ampua tytön "punikin lutkan", nyt hän auttoi puiden katkonnassa, kunnes kaveri huusi: Hei poika, älä unoh-

du sinne ritaillemaan. Hän jatkoi kierrostaan, mutta ajatuksissa taikoi nyt sana riijaamaan. Sen lempeämmällä nimellä hän ei osannut tunnettaan ajatella.

Kuka oli tämä tyttö — vanki? Hän oli ratatyömiehen tytär, tunsin hänet hyvin, Mariksi sanottiin. Iloinen, haaveileva impi, Ilo-mantsin lapsia, kuin yksi niitä laulun tähtäjä, joita kasvoi vain siellä Karjalan saloilla.

Hän muutti isänsä mukana Rautuun ja kun punaiset ottivat aseman haltuunsa, jäi sinne ja oli mukana leivän paistossa, koki taisteluiden hurjuuden ja nyt värjöteli vankijoukossa.

Vuosien takaa tuli kirje entiselle tyttöystävälle, siinä hän kertoi olevansa Joensuussa, naimisissa sen pojan kanssa, joka sinä synkkänä yönä oli hänelle niin ystävällinen. Siellä Ilo-mantsin praasniekoissa oli sattuma vienyt heidät yhteen.

Tämmöistäkin kerrottavaa tuovat muistot tullessaan noilta Raudun taistelujen verisiltä kentiltä.

Viki

UUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

Talousneuvos
Aleks Kallonen
70 vuotta

Huhtikuun 17 p:nä 1968 täyttää talousneuvos Aleks Kallonen 70 vuotta. Hän on syntynyt Sakkolan pitäjän Lapinlahden kylässä maanviljelijän poikana ja maanviljelys olikin hänen pääammattinsa siihen saakka kun kotiseutu menetettiin. Hän oli mukana vapaussodassa ja sen jälkeen Sk. toiminnassa. Hän oli mukana myös talvi- ja jatkosodassa. Myös kotikylänsä nuorisoseu-

ran toiminnassa hän oli mukana nuoruudestaan saakka. Hän oli myös osuustoiminta- ja kunnallismies. Sakkolan kunnanvaltuustoon hän kuului 12 vuotta yhtäjaksoisesti, puolet tästä ajasta hän oli valtuus-

ton varapuheenjohtajana. Holhouslautakunnan puheenjohtajana hän oli viisi vuotta, kuuluen myös tie- ja verotuslautakuntiin ja oli hevosottomiehenä. Kotikylänsä Lapinlahden Osuuskassan hoitajana hän toimi useita vuosia ja kehittyi tämä kassa yhdeksi suurimmista Sakkolassa. Sotien jälkeen Kallonen osti maatilan Lempäälästä. Hän oli perustamassa myös Lempäälän Seudun Osuuskassaa, johon yhdistettiin kolme paikkakunnalla toiminutta ja kolme Sakkolasta muuttanutta osuuskassaa. Näin saatiin vankka pohja toiminnan alkamiseen. Kallonen valittiin kassan johtajaksi ja Lempäälän seudun Osuuskassa on muodostunut huomattavaksi rahalaitokseksi. Eläkkeelle siirryttyään

hän sai talousneuvoksen arvonimen. Kallonen on kuullut myös Lempäälän kunnanvaltuustoon, kunnallishallitukseen ja rakennuslautakuntaan, lisäksi on hänellä muitakin luottamustehtäviä. Karjalaisuuden asia on hänelle erikoisen läheinen. Hän on kuullut Lempäälän Karjalaseuraan ja useita vuosia sen puheenjohtajana. Erikoisen maininnan Kallosen elämäntyöstä ansaitsee se, että hän on ollut 50 vuotta Maalaisliiton paikallisosaston puheenjohtajana sekä Etelä-Karjalan piirin johtokunnan jäsenenä ja viimeksi rahastonhoitajana, mitkä toimet jatkuvat edelleen. Hän kuuluu myös Suvanto Säätiön valtuuskuntaan, joka vaalii entisiä Sakkolan perinteitä.

Onnittelumme monipuoliselle toiminnan miehelle.

85 vuotta täytti 12. 10. 1967 leskimäntä Helena Lemmetti Pirkkalassa. Hän on syntynyt Kiviniemessä ja on omaa sukua Kekki.

80 vuotta täytti 7. 2. Eliisa Sipiläinen Pirkkalassa, kotoisin Sipilänmäeltä.

70 vuotta täytti 3. 2. 68 Anna-Maria Koironen Lempäälässä, syntynyt Härtmästä.

70 vuotta täytti 28. 1. 68 Aadolf (Aatto) Repo Lempäälässä, kotoisin Kaarnaajolta.

70 vuotta täytti 28. 1. 68 Mikko Repo Suttilasta, kotoisin Kaarnaajolta. Hän on toiminut lehtemme asiamiehenä ja kirjeenvaihtajana koko lehtemme ilmestymisajan. Yhdymme näin myöhästyneinä onnittelee.

70 vuotta täytti helmikuussa Aapo Kurikka Mäntsälässä, kotoisin Petäjärveltä.

70 vuotta täytti 14. 2. 68 emäntä Iida Karvonen o.s. Vallittu Lempäälän Moisiossa. Hän on syntynyt Valkjärvellä kauppias Vallitun tyttärenä. Nuoruusvuosinaan hän on ollut liikkeellä mm. Sakkolan Osuuskaupan kirjanpitäjänä. Avio-

liiton solmimisen jälkeen he hoitivat miehensä kanssa omistamaansa maatila Sakkolan Petäjärvellä. Leskeksi jäätyään sotien jälkeen on hän tarmokkaasti tyttäriensä kanssa hoitanut omistamaansa maatila Lempäälän Moisiossa. Merkipäiväänsä emäntä Karvonen vietti kotonaan omaisten ja ystävien parissa.

60 vuotta täytti 21. 1. Selma Tuuslinen o.s. Luostarinen Punkalaitumella, kotoisin Ojaniemestä.

60 vuotta täytti 13. 3. 68 Iida Kauranen o.s. Loponen Tyrvännössä kotoisin Sakkolasta.

60 vuotta täytti 21. 4. 68 Väinö Johannes Kerminen Punkalaitumella, kotoisin Haparaistista.

60 vuotta täytti 19. 4. 68 Hilja Naskali o.s. Tanninen Hyvinkäällä, kotoisin Kiviniemestä. Nuoruudessaan hän Kiviniemessä otti osaa Lotta- ja Marttatyöhön, ja kuuluu marttoihin vielä uudellakin asuinseudullaan.

60 vuotta täytti 30. 3. 68 Viljo Karjalainen Punkalaitumen Kostilän kylässä. Hän on syntynyt Sakkolan Lapinlahdella. Harrasti nuoruudessaan yleisurheilu ja hiihtoa. Talvisotaan hän osallistui Er.P 6:ssa mm Taipaleen ja Keljan taisteluihin, jatkosodassa hän palveli Aunuksen kannakselle suunnistaneissa ja siellä taistelleissa joukoissa. Sodan aikaisista ansioistaan hän on saanut monia kunniamerkkejä. Sotien jälkeisen ajan hän on harjoittanut maanviljelystä nykyisessä kotikylässään olevalla maatilallaan.

60 vuotta täyttää 15. 4. 68 Armas Leppänen Jyväskylässä. Hän on syntynyt Hovinkylässä, josta siirtyi Käkisalmeen Waldhoff Oy:n palvelukseen, tässä toimessaan hän palveli yhdeksän vuotta aina talvisotaan saakka, johon hän osallistui Er P 6:n mukana mm Taipaleen ja Keljan taisteluihin. Talvisodan jälkeen hän tuli Valmet Oy Tourulan Tehtaan palvelukseen, jatkaen sitä edelleen. Kotioloissaan hän on in-

nokas kasvitahmies. Omakotitalonsa tiimoilta hän hoitelee kasvilajityönsä niin, että satoa tulee moninkertaisesti yli oman tarpeen.

60 vuotta täyttää 2. 5. 68 Lauri Lamppu Helsingissä, kotoisin Ojaniemestä.

60 vuotta täyttää Ville Kaustola 14. 5. 68 Vesilahdella.

60 vuotta täyttää Taimi Ryyppö 22. 4. 68 Messukylässä, kotoisin Petäjärveltä.

50 vuotta täytti 16. 1. 68 Teller-vo Lius o.s. Suurpää Pirkkalassa, kotoisin Viiksanlahdesta.

50 vuotta täytti 18. 3. 68 rouva Helvi Räikkönen o.s. Koh. Tampereella. Hän kuului nuoruudessaan Kiviniemen Naisvoimistelijoihin ja on harrastanut samoja asioita uudellakin kotiseudullaan.

KULTAHÄÄT

Helena ja Martti Kylläinen viettivät kultahääpäiväänsä 21. tammi-kuuta 1968 kodissaan Punkalaitumen Parrilassa. Entinen kotikylä oli Volossula.

Elsa Kekin muistolle

Varhaiskeväisenä päivänä soittivat kuolinkellot Elsa Kekin viimeiselle matkalle lähtöä. 12. 3. 1968 hänen elämänsä liekki sammui Valkeakosken sairaalassa. Syntynyt hän oli Sakkolan Haparaisten Kerkillä 23. 4. 1893 maanviljelijän tyttärenä. Jo nuoruusvuosinaan tunnettiin hänet tarmokkaana toiminnan ihmisenä, kotitöittensä ohella hän otti osaa atteelliseen ja henkiseen työhön toimien varhaisesta nuoruudesta asti nuorisoseura- ja marttatyössä. Myöhemmin kun Lotta järjestö aloitti toimintansa Sakkolassa, otti hän kiinteästi osaa sen työhön ollen Haparaisten kyläosaston johtavien sielu. Isänmaa ja sen vapaus olivat aina lähellä hänen sydäntään, niiden hyväksi hän uhrasi elämänsä parhaat vuodet. Hän otti osaa

vapaus- talvi ja jatkosotaan, toimien muonitustehtävissä. Uskollisena kutsuukseensa, voimiaan säästämättä hän sai miesten ja poikain vilpittömän kiitoksen osakseen.

Talvisodan rauha allekirjoitettiin 12. 3. 1940 raskain ehdoin, jossa sinä, Elsa, jouduit meidän karjalaisen mukana jättämään rakkaan kotisi ja kotiseutusi. Tasan 28 vuoden jälkeen sait ikuisen rauhan ja kauan kaipaamasi kodin "maallista parhempaan".

Suuri oli se omaisten ja ystävien joukko, joka varhaiskeväisenä päivänä oli saapunut saattamaan maallista tomumajaasi Lempäälän kirkkomaan multiin. Nyt on taistelusi päättynyt. Suokoon Korkein sinulle levon rakastamasi isänmaan mullassa. V. K.

VAINAJIA

Marti Kylläinen kuoli Punkalaitumella 18. 3. 68, syntynyt Sakkolassa 20. 11. 1885. Maanviljelyksen ohella hän harjoitti huomattavaa lihavarakauppaa Pietriin aina rajan sulkeutumiseen asti, myöhemmin Viipuriin ja muuallekin Suomeen.

Anni Makkara kuoli 89 vuotiaana 27. 12. 1967.

Anni Vuotilainen kuoli Nokian sairaalassa 28. 1. 1968, syntynyt Vpl. Pyhäjärvellä 26. 8. 1873.

Maria Hatakka o.s. Lamppu kuoli 31. 1. 68 Loimaalla, syntynyt Sakkolassa 20. 6. 1880.

Aapro Pitkänen kuoli 23. 1. 68 Valkeakoskella, syntynyt Sakkolassa 21. 7. 1883.

Anna-Maria Kuoppa o.s. Mesanen kuoli 1. 2. 68 Pirkkalassa, syntynyt 15. 3. 1887 Sakkolassa.

Hilja Helena Pulkki o.s. Karonen kuoli Orimattilan sairaalassa 15. 2. 1968 syntynyt Sakkolassa 30. 6. 1892.

Heikki Kylläinen kuoli 5. 2. 68 Orivedellä, syntynyt Sakkolassa 19. 5. 1892.

Elsa Kekki kuoli 12. 3. 68 Valkeakosken sairaalassa, syntynyt Sakkolassa 23. 4. 1893.

Viktor Tiinus kuoli Tyrvännössä 72 vuoden ikäisenä. Hän on syntynyt Sakkolassa, oli mukana vapaussodassa ja osallistui mm. Venäjän saaren retkeen. Hän oli mukana myös monissa kunnallisissa tehtävissä ja tunnettiin hyvänä hevoskasvattajana.

Hilja Gröhn o.s. Liski kuoli 7. 2. Tamp. keskussairaalassa, hän on syntynyt Valkjärvellä 9. 6. 1901.

Alma Häsänen o.s. Karonen kuoli 2. 3. 68 Hattulassa, syntynyt 19. 6. 1901 Sakkolassa.

Eemil Pitkänen kuoli 22. 1. 1968 Pirkkalassa, syntynyt Sakkolassa 13. 4. 1904.

Einari Eräranta kuoli Tyrväässä 12. 3. 68, syntynyt Sakkolassa 4. 10. 1906.

Albert Lamppu kuoli 12. 2. 68 Lempäälässä, syntynyt 31. 10. 1907 Sakkolassa.

Vilhelm Paukku kuoli 28. 2. 68 Linnavuoressa. Hän on syntynyt Metsäpirtissä 9. 9. 1898, mutta asui vuosikymmeniä Sakkolassa.

Eliisa Pulakka o.s. Eeva kuoli Punkalaitumella 8. 3. 1968, syntynyt Sakkolassa 13. 1. 1892.

Alfred Werner Johnson kuoli kotonaan Burnabyssä Canadassa 67 vuoden ikäisenä. Suremaan jäivät omaiset: vaimo Selma o.s. Kallonen Sakkolan Keljasta, sekä tytär Marie miehensä John Grahamin ja 3 lapsensa kanssa. Polttohautaus on toimitettu. Mainittakoon, että vainajan oli määrä siirtyä kuukauden kuluttua eläkkeelle.

Katri Orava syntynyt 18. 1. 1877 Sakkolassa, kuoli Mynämäellä 19. 3. 1968.

Ville Karppanen kuoli Tampereella 22. 3. 68, 79 vuoden ikäisenä, kotoisin Röykkylästä.

RAVINTOLA NELJÄ PILARIA

Lempäälän kirkonkylässä palvelee Teitä.

Päivisin klo 17:ään saakka ravintola toimii itsepalvelu-tyyppisenä ruoka- ja kahvibaarina (olut- ja viinitarjoiluineen).

ILTAISIN ravintola on viihtyisä ja korkeatasoinen päivällisravintola. Ensiluokainen palvelu (pöytätarjoilu).

Ravintola on avoinna klo 9—23.

Kabinetit, Puh. 74078.

Tuotanto

MAASEUTUVÄKI

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvittessanne luottoa tarpeisiinne. Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

Lempäälän-Viialan Osuuskassa

HELSINKI 26
Vesilahdenkatu 31 B 2
Helsingin Sakkola-Seura

VESILAHDEN
OSUUSKASSA

*joustavaa
pankkipalvelua*

**Viialan
Kirjapaino**

*... Teidänkin
luottamukseenne
arvoinen*

**SUVANNON-
SEUTU**

Suvannon ympäristön kotiseutu-
lehti, ilmestyy 1968 6 kertaa
vuodessa.

Tilaushinta 5 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palstacm.

Vakinaisista ilmoituksista alen-
nus.

Toimituksen ja konttorin osoite
Viiala 6

Puhelin Viiala 35 397.

Postisiirtotili 47-30 763.

Vastaava toimittaja Iivari Kar-
panmäki.

Toimituskunta Yrjö Raaska, Vik-
tor Ryyppö, Helmi Uosukai-
nen, Matti Riikonen ja Uuno
Pulakka.

TAMPEREEN SEUDUN

OSUUSKASSA

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

**Kaikki sähköasiat
voimme toimittaa edullisesti**

Kannattaa ainakin kysyä!

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-ryhmän sähköurakoitsija

Vesilahti
Puh. 78 541

Valkeakoski
Puh. 41 810

Vesilahden Säästöpankki

auttaa — neuvo — palvelee

**LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ**

OM. V. RIIKONEN

☎ TAMPERE 74 330

► SUORITTAI KAUKIA RAKENNUSALAN PELTITOITA ◀